

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 1 2009

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 1 Mars 2009

Årgång 75

ISSN 0015-4431

Förbundets Höge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
ANDERS GRENSTAD
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - epost: omelin@telia.com
Tel 0455-23964
Författarvägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Axel Abrahamsons Tryckeri, Karlskrona

ANNONSER: Kontakta kansliet

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel och fax: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksforbundet@flottansman.se

POSTGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 61 09-9

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Ledaren	3
Tjusts båtmanskompani	5
Ångpanneprojekt	6
Om livräddning	9
Boknytt	12-13
Museum för rörligt kustartilleri	14-15

Glada matlagningsgubbar	16
-------------------------	----

Rikssårsmötet	18-22
Gamla bilder berättar	23

Finska kriget 1808-1809	24-26
HMS Landsort	28-29

Lokalföreningarna	33-37
Somalistyrkan	38

Omslagsbild:

Västervik

Nummer 2 2009 utkommer i mars. Manusstopp den 15maj

Försvarmakten måste inriktas på försvar av Sverige

När detta skrivs, har vi nyss lämnat det gamla året bakom oss och påbörjat ett nytt år fyllt av förhoppningar och förväntningar. Sällan har väl en nyårsafton varit så efterlängtd som den nyss timade, i den meningen att 2008 var ett år, som vi gärna lämnade bakom oss. Inte för att ett årsskifte i sig innebär några dramatiska förändringar, utan därför att vi gärna betraktar övergången till ett nytt år med förhoppningsfulla ögon och en beslutsamhet, att det nya året ska bli bättre än det gångna.

År 2008 kännetecknades av krig, kriser och dåligt väder och sammantaget var det i mångt och mycket ett dåligt år! Vi minns georgienkriget i somras, då en stormakt anföll och invaderade ett mindre grannland och det alltjämt pågående kriget mellan Hamasgerillan och Israel, som blossade upp strax före jul och inser att Tennysons nyårsdikt om att ringa ut de tusenåriga krigens år och ringa in den tusenåriga fredens år alltjämt klingar ohörd.

Det gångna året såg också en finansiell och ekonomisk kris av sällan skådad omfattning, parad med en rejäl konjunkturedgång, som påverkade oss alla i större eller mindre grad. Världens börser reducerades med ofattbara värden och storleken på de tal, som beskrev förluster och åtgärds paket, var sådana, att de knappt var begripliga! Den 20:e januari installerades en ny president i USA och sällan eller aldrig har väl en folkvald ledare mötts av sådana förväntningar som Barak Obama. Våldigt många människor sätter stort hopp till hans förmåga att vända utvecklingen till det bättre.

Vad kan vi då förvänta oss av detta år, där det första kvartalet strax har passerat. Flottans Män kan se fram emot ett par spännande händelser på riksnivå under året. Under Kristi himmelfärdshelgen träffas vi i Västervik för ett intressant och trivsamt riksårsmöte, där några viktiga beslut skall fattas.

I början av september genomför vi en lokalföreningskonferens i Göteborg och samtidigt högtidlighåller vi minnet av Ulvens minsprängning.

Under året skall vi dessutom, med våra nordiska bröder, diskutera det fortsatta nordiska samarbetet, som ju tyvärr har kommit en smula på efterkälken under senare år. Jag tror att vi har många gemensamma frågor, där vi kan ha gott utbyte av ett nordiskt samarbete och dessutom är det ju både trevligt och lärorikt med internationellt utbyte.

I försvarsfrågan skall Riksdagen fatta ett beslut om

försvarets inriktning för perioden 2010 – 2014 och ÖB har för en dryg månad sedan lämnat sitt underlag till regeringen, där han lämnar sin syn på och förslag till Försvarmaktens inriktning för perioden och på längre sikt.

I detta underlag redovisar ÖB under rubriken ”Operativa slutsatser och konsekvenser för Försvarmakten” bland annat, att förband för insatser måste finnas tillgängliga främst i form av ytstridsfartyg och stridsflyg samt att antalet fartyg om möjligt bör ökas.

Det är bra att ÖB anser, att antalet fartyg bör ökas, men tyvärr ger underlaget ett sammantaget intryck av att Försvarmakten i någon mening tappat fotfästet och inte riktigt vet, om man vill satsa på ett nationellt försvar eller en styrka för internationella insatser. Regeringens planeringsdirektiv till ÖB har väl inte precis underlättat Högkvarterets arbete med att ta fram ÖB:s underlag! Där angavs bland annat, att försvarsanslaget skall reduceras och att inga förbandsnedläggningar före valåret 2010 får föreslås. Så några drastiska förändringar i Försvarmaktens inriktning, eller vad avser antalet fartyg, är väl inte att vänta.

Flottans Män framförde under förra året vid ett antal tillfällen åsikten, att Försvarmakten måste inriktas på försvar av Sverige, ges ökade resurser för att möjliggöra en återtagning och en mera långsiktig och hållbar inriktning. De åsikterna delades av ett flertal debattörer och efter årsskiftet har detta framförts än starkare, inte minst av den före detta socialdemokratiska försvarsministern Björn von Sydow vid Folk och Försvars konferens i Sälen i januari. Försvarsdebatten kommer säkert att fortsätta under året ända fram till dess, att Riksdagen har fattat sitt beslut och även om ÖB:s redovisning föreslår en viss förändrad inriktning för Försvarmakten, återstår ju att se, hur ÖB:s underlag tas emot och behandlas i regeringskansliet och hur propositionen, som lämnas till riksdagen ser ut.

Jag vill avsluta med en tillönskan om ett spännande och trivsamt år i Flottans Män, såväl lokalt som på riksnivå och med en uppmaning till alla våra medlemmar att ta aktiv del i alla evenemang och sprida kunskap om vår kamratförening bland vänner och bekanta och gärna värva nya medlemmar.

Johan Bråmberg

I Västervik möts kontrasterna

Västervik är ett av ostkustens mest uppskattade besöksmål. Här i nordöstra Småland möts kontrasterna. Lum-migheten i inlandet, med badsjöar och röda stugor, möter skärgårdslandskapets klippor och tusentals öar. En resa, som ringlar sig genom det vackra landskapet och ut till skärgården, är smalspåret. Det 891 mm smala spåret är ett byggnadsminne från en svunnen tid, som sträcker sig genom det vackra småländska landskapet.

Från Västervik tar turbåtarna dig ut i vår levande skärgård full av naturhamnar, där du verkligen njuta av lugnet och det vackra landskapet. Många besökare glider på egen köl in i någon av gästhamnarna i Sveriges vackraste skärgård. Servicen i skärgården är väl utvecklad med sevärdheter och restauranger utan att göra avkall på den orörda naturen och den genuina skärgårdsmiljön. Den marina näringen och hantverkstraditionen har i århundraden varit stark och det märks i såväl skärgården som på fastlandet.

I Västerviks stadskärna är det svårt att inte lägga märke till de kullerstensbelagda gränderna och de gamla trähusen med klängrosor. De K-märkta båtmansstugorna är ett av guldornen på Gamla Öster. Förr bodde stadens båtmän i de små knuttimrade röda stugorna från 1700-talet. Numera pryds båtmansgränd av butik, café och en väldoftande örtagård. En del av stugorna hyrs ut för övernattnig.

Västerviks Turistbyrå - Sveriges vackraste!

Västerviks vackra Turistbyrå, som inryms i det tidigare varmbadhuset från 1910, ligger mellan centrum och Stegehols slotttruin. Här får du tips om sevärdheter, aktiviteter och hjälp med boende. Turistbyrån har öppet året runt. Du kan även få bra hjälp att planera din semester och boka både boende och köpa evenemangsbiljetter på www.vastervik.se/turist

Västerviks Turistbyrå, tel 0490-25 40 40

Bo i Västervik

Västervik är en kommun med härliga boendemiljöer och mycket livskvalitet. Här skiner solen ovanligt ofta och det är nära till både skärgården och det typiskt småländska inlandet. Här är det mindre stress och inga bilköer. Du har gång- eller cykelavstånd till det mesta. Man påverkas verkligen av det vackra omkring sig.

Bostadsbolaget i Västervik hjälper dig alltid att hitta det alternativ, som passar dig bäst, nära vatten, centralt eller kanske i en av kommunens mindre orter. Bostadsbolaget erbjuder både fina lägenheter i Västervik med sjöutsikt och närhet till butiker men även boende i mer barnvänliga områden i utkanten av stan med närhet till skog och mark.

Bostadsbolaget Bobutiken, tel 0490- 257250,
www.bostadsbolaget.vastervik.se

Tjusts båtsmanskompani

Båtsmännen i krig

Här fortsätter historien om båtsmännen och denna gång är det kriget, som står i fokus.

Var kan man få ta del av båtsmännens liv på ett av kronans skepp? Ett sådant ställe är Kalmar läns museum och Kronanutställningen. Jag skall inte redogöra för utställningen, utan hur alla fynd kommer upp till ytan. Till detta har jag tagit hjälp av en kvinna, som i våra marina kretsar här i Västervik har namnet "Dykar – Lotta". Lotta Nilsson, som hon egentligen heter, flyttade till Västervik 1970 från Laxå. Hon började dyka på en semesterresa till Maldiverna 1981. Här träffade hon två svenska dykinstruktörer. De enda som såg Lotta på denna semester, var fiskarna i vattnet och dykinstruktörerna.

Samma år började Lotta arbete som hårfrisörska här i Västervik och hennes första kund var Bengt Börjesson, som hittade Kronan tillsammans med Sten Ahlberg, Kurt Östman och Bengt Grisell efter forskningsarbete, som Anders Franzén hade gjort.

Bengt Börjesson bjöd ner Lotta att vara med på en dykning den 1 maj 1981, men intresset för denna sorts dykning var inte stort. Nej, Lottas håg stod till varmare tropiska vatten och vackra fiskar. Men hur det nu var, så började Lotta att dyka med "Kronan-dykarna" och detta var 1986. Hon har sedan dess varit med vid dykningarna på Kronan varje sommar. Dykperioderna är fyra sammanhängande veckor och utgår från hamnen i Skärlov och inkvartering sker på Hulterstads gamla skola, platser som är väl kända av alla Flottans Män, som varit på "Kronan-dagarna".

Lotta har varit med och tagit upp alla fynd, som gjorts, d.v.s. fynden tillskrivs ingen särskild dykare. År 2000, det "gyllene millennium", hittades 46 gulddukater. Sommaren 2008 hittades två kistor, som bärgades och öppnades under hösten. Öppningsproceduren kan följas på Kalmar läns museums hemsida: www.kalmarlansmuseum.se

De roligaste och intressantaste fynden är alla småsaker, som hittas, berättar Lotta. De ger en indikation, om hur besättningen hade det, när de var i livet. Saker som tärningar, hyskor, hakar och knappar har hittats, men inte några direkta uniformer för manskapet. Däremot har man funnit uniforms-

Lotta Nilsson som Kronandykare

liknande persedlar. Fynden ger vid handen, vad de hade med sig ombord, hur stor deras personliga utrustning var, eller vad som var deras få ägodelar. Detta var samlade i "byttor" eller laggkärl. Det är lätt att förstå detta, då några större utrymmen för besättningen inte fanns. Kistor var mera för de adliga officerare, som tjänstgjorde ombord.

Hade besättningen ombord på Kronan någon koppling till Tjusts båtsmanskompani? Troligen inte mycket, enligt min sagesman Lars Oswald. Kanske någon, men det är inte dokumenterat, utan båtsmännen på Kronan tillhörde Ålands och Ölands båtsmanskompanier. Båtsmän är ju båtsmän, oavsett var de hör hemma. Soldaterna ombord tillhörde Västerbottens Regemente.

Det måste ha varit mycket trångt ombord med en besättning på cirka 800 personer och det måste ha varit en oerhörd panik vid förlisningen. Om detta berättar Lotta. Det ligger ansamlingar med tätt sammanpressade skelett i "högar" vid, som man tror var uppgångar mellan däcken eller på platser, där bara halva delar av skelleten hittas. Kanske har de blivit krossade av kanonerna eller vad? Vid undersökning av de skelettdelar, som hittas, finns tydliga märken av skarpa vapen, vilka måste ha tillkommit vid förlisningen. Besättningen hade inte varit med om någon regelrätt strid före förlisningen. Spekulationerna är fria för de scener, som kan ha utspelats vid förlisningen. Rester av besättningen hittas kontinuerligt och allt tas om hand med största respekt för dessa människor, som fann sin grav utanför Ölands östra kust den 1 juni 1676.

Av hela besättningen flöt cirka 200 hundra döda iland. Simkunnigheten var troligen inte så stor, för även om de hamnade i vattnet från de övre däcken, så klarade de sig inte så länge.

De ilandflutna besättningsmännen begravdes på Hulterstads och Stenåsa kyrkogårdar.

Inte nog med att Kronan, eller rättare sagt Stora Kronan, förläste denna dag, utan det gjorde också regalskeppet Svärdet, som senare sattes i brand av en holländsk "brännare" och förläste. Svärdet var bemannat med 600 båtsmän och soldater. Det blev en förlust på tillsammans 1400 man denna dag. Dessutom försvann cirka 200 kanoner i havets djup denna dag. Betänk, att befolkningen i Sverige/Finland vid den aktuella tidpunkten uppgick till 1,5 till 2 miljoner människor. En förlust på 1400 man var en stor katastrof för riket

"Svallvågorna" måste ha träffat många hem med hustrur och barn. Enligt reglerna fick hustrur till en omkommen båtsman/soldat lämna sitt båtsmans- eller knekttorp. Om detta avser jag återkomma i ett senare nummer av tidningen.

Är Du intresserad av våra föregångare, båtsmännens och dess historia ombord på ett krigsskepp av denna storlek, missa inte Kronanutställningen på Kalmar läns museum. En guidning av Lars Einarsson tilltalar såväl män som kvinnor. Att se de imponerande kanonerna i "gunrummet" övertygade många om storleken på Kronan. Fartyget måste ha varit märktigt att skåda, med en höjd var 60 meter från köl till stormastens topp.

Bosse Nord

Flottans Män i Västervik

Återfunna gulddukater

Ångpanneprojekt i Karlskrona

År 1856 sjönk hjulångaren Eric Nordevall i Vättern, där hon ligger än i dag välbevarad på 45 meters djup. Eric Nordevall tillhörde den första generationen ångfartyg och byggdes speciellt för att trafikera Göta kanal.

Efter noggranna mätningar, som gjorts på vraket vid marinarkeologiska undersökningar och nya konstruktionsritningar, som tagits fram, byggs nu en replik av fartyget vid Forsviks Varv, Eric Nordevall II, ett projekt som startade 1995. Målet är att kunna erbjuda passagerarturer på Göta kanal, Trollhätte kanal, Väneren, Vättern och Mälaren och genom detta kunna visa ett stycke kulturhistoria från industrialismens barndom. Det finns inget liknande fartyg eller ångmaskineri av denna typ bevarad och rekonstruktionen av Eric Nordevall har därmed ett stort maritimt och allmänhistoriskt intresse.

Den 6 juni i år kommer fartyget att sjösättas i Forsvik och därefter bogseras till Motala, där en kopia av den ursprungliga ångmaskinen tillverkats och väntar på installation.

Det är nu Varvshistoriska Föreningen i Karlskrona kommer in i bilden. Det är nämligen i Karlskrona och på Kockums varv, som ångpannan tillverkas och snart är klar för transport till Motala.

Med hjälp av bidrag bl.a. från EU och Arbetsförmedlingen samt sponsorer har arbetet pågått i snart två år. Bidragen har kunnat erhållas, bl.a. genom att man i samband med projektet utbildat nitare, en yrkeskonst som i och med att fartyg började svetsas, var på utdöende.

När jag besökte projektet en februaridag, var två f.d. varvsarbetare sysselsatta med förberedelser för att flytta innerdelen in i den egentliga pannan. Hittills har cirka 4500 av det totala antalet, cirka 5000, nitarna kommit på plats och i mars är det klart för proveldning med gasol. Det framtida bränslet kommer att bli ved. Slutfasen i arbetet utförs av fem pensionärer från Karlskronavarvet, vilka på ideell basis ser till, att projektet slutförs.

Projektledare har varit Bengt-Ivan Magnevall, tidigare örlogskapten vid flottan och Bo Lindahl, tidigare ingenjör på varvet. Åke Åkesson f.d. pannplåtslagare, Jan-Olof Pettersson f.d. bleckslagare, Janne Karlsson f.d. smed samt Lennart Midlöv och Ingvar Stenmark f.d. filare ägnar två dagar i veckan åt att avsluta arbetet. Samtliga här nämnda har ett långt förflutet på varvet och talar mycket väl om sin gamla arbetsplats, när det gäller yrkesskicklighet, utbildning, kamratskap och mycket annat.

Åke Åkesson berättar, att han kom till varvet 1955 som lärling och fick en gedigen yrkesutbildning av äldre kamrater och inte minst genom obligatoriska studier tre kvällar i veckan under tre år. Han kom sedan att vara med

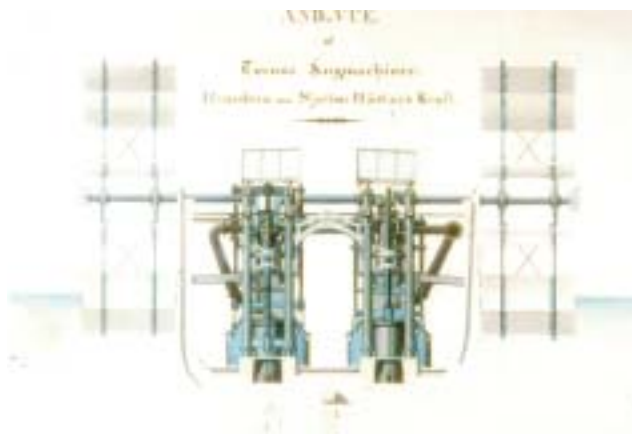
om byggena av HMS Älvsborg, HMS Visborg, HMS Karlskrona, HMS Orion m.fl. mindre fartyg, innan han lämnade varvet med avtalspension för drygt 10 år sedan.

Det är utan tvekan ett fantastiskt projekt, som nu är på väg att avslutas och där de olika bitarna tillverkas på tre olika platser i landet.

Olle Melin

Så här är tänkt att hjulångaren ska se ut i färdigt skick

Originalritning till ångmaskinen

*Jan-Olof Pettersson och Åke Åkesson vid ångpannan.
Foto: Olle Melin*

SJÖBEFÄL

MED VÄRLDEN SOM ARBETSFÄLT!

www.ha.ax

Vill du få ett internationellt yrke med hela världen som arbetsfält? Högskolan på Ålands sjöutbildningar passar dig som är intresserad av teknik och samtidigt tycker om att jobba med människor.

Ingenjör

Elektroteknik 240 sp

Behörighet som elmästare till sjöss där du ansvarar för el- och styrsystem på moderna fartyg och vid annan off-shoreverksamhet.

Ingenjör

Maskinteknik 270 sp

Det finns idag ett stort behov av maskinbefäl överallt i världen. Du får en internationellt godkänd utbildning med mycket gott rykte. Du kan jobba som övermaskinmästare men har även en utbildning som är attraktiv för många jobb på land.

Sjökapten 270 sp

Internationellt godkänd sjökaptensutbildning som varvar teori med praktik i moderna simulatorer och ombord på fartyg.

Ansökningstiden är 15 mars-15 april

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

Högskolan på Åland
Neptunigatan 17, Pb 1010, AX 22111 Mariehamn, Åland Finland
+358 (0)18 537 000, ansokan@ha.ax

Vi kan motorer och drev!
VÄRMDÖ
MOTOR
TEKNIK
Idrottsvägen 4 • 134 40 Gustavsberg • Tel: 08-570 344 00 • www.motorteknik.se

Neckos Fartyg
Visas i maj

VÄSTERVIKS
MUSEUM
www.vasterviksmuseum.se

Fastighetsförvaltning när den är som bäst

Är du intresserad?
Kontakta Riksbyggen i
Norrköping, tel 011-21 95 00
eller besök oss på
www.riksbyggen.se

www.ha.ax
Studera på Åland!
ELMÄSTARE ELINGENJÖR FÖRETAGSEKONOM
PROGRAMMERARE SYSTEMUTVECKLARE
RESTAURANGCHEF HOTELLCHEF INTENDENT
VAKTMASKINMÄSTARE ÖVERMASKINMÄSTARE
ÖVERSTYRMAN SJÖINGENJÖR STYRMAN
SJÖKAPTEN SJUKSKÖTARE
**Ansökningstiden är
15 mars-15 april**
HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND
Högskolan på Åland
Neptunigatan 17, Pb 1010, AX 22111 Mariehamn, Åland Finland
+358 (0)18 537 000, ansokan@ha.ax

Nordiskt militärt kamratföreningsmöte i Karlskrona

Den 11 till 14 juni i år anordnas nordiskt militärt kamratföreningsmöte i Karlskrona. Det är nästan på dagarna 40 år sedan motsvarande arrangemang ägde rum i flottans huvudstation.

När detta skrivs är långtifrån alla detaljer klara, så det program, som nedan beskrivs, kan bli föremål för vissa ändringar. Huvudinriktningen är dock klar.

Så långt är också klart, att Marinens Musikkår, medverkar vid invigningen. Musikkåren vann ju till sist kampen mot nedläggning eller flyttning till Stockholm.

Det preliminära programmet ser ut på följande sätt:

Torsdagen den 11 juni – Karlskrona kommuns dag

Fm Ankomst, inkvartering m.m. på Trolles kaserner

Em Öppningsceremoni, korum, parad till Stortorget, kommunfullmäktiges ordförandes välkomsthälsning, parad till Stumholmen, kommunens mottagning och besök på Marinmuseum

Fredagen den 12 juni – Försvarsmaktens dag

Fm Flaggcereoni, bussar till F 17 i Kallinge, uppvisningar

Em Karlskrona med garnisonschefens mottagning och besök vid marina förband.

Lördagen den 13 jun – Världsarvsdagen

Fm Flaggcereoni, transport till Kungsholmen, uppvisningar, rundvandring m.m.

Em Kransnedläggning till sjöss, landshövdingens mottagning

Kvällen Uppvisningar och underhållning. Bankett Repslagarebanan, tapto

Söndagen den 14 jun

Återresa

VÄLKOMNATILLKARLSKRONA!

Olle Melin

Foto: Olle Melin Håkan Jönsson

Räddningskapsel, design Sven Sörelius.

Det senaste inom livräddning till sjöss

Den 27 januari 2009 hade Västervikstidningen en dubbelsida om Göran Marström och uppfinnaren/innovatören Sven Sörelius med anledning av, att Göran Marström visade upp en prototyp av en "räddningskapsel".

För mig som "gammal" maskinchef var intresset väckt, så jag ringde upp Göran Marström för ett samtal om kapseln. Vid besöket hos Göran, kom vi osökt in på gamla tiders livräddningsbåtar och deras sjösättning. För länge sedan var båtarna gjorda av trä, med allt vad detta medförde i konstruktionen. Sedan kom aluminiumbåtarna, men också dessa hade sina brister med bland annat korrosion på grund av den saltmättade miljön dessa befann sig i. Båtar tillverkade i plast blev nästa generation av livbåtar, fria från underhåll, nja, kanske.

Ett av de stora problemen var/är sjösättningen av båtarna. "Fritt Fall-båtarna" hade flera olyckor med dödsfall som följd, innan de togs bort från fartygen. Även de båtar, som sjösätts akterut, har sina nackdelar, har det konstaterats.

Övningar med livbåtarna skall hållas enligt nationella och internationella regler. Ligger fartyget i hamn går det någorlunda smärtfritt att utföra övningarna. Men ute till havs är det mycket svårare att sätta båten i sjön. Men det allra svåraste är, när det verkligen gäller och när livräddningsbåten verkligen skall användas som "räddare" av liv. Storm med hög sjö, fartyget som kränger och rullar okontrollerat, nattmörker, förskjutet last med slagsida, då är för det mesta livbåten till ingen nytta. Förlisningen av "Finnbirch" den 1 november 2006 kom osökt i mina tankar. Om räddningskapseln hade funnits då, hade den kanske underlättat räddningsoperationen. Sjösättningen av RC-5 kommer att få ett annat självständigt sjösättningssystem. Något i typ av "Free Float" kanske?

Räddningskapseln RC-5 är en vidareutveckling av Sven Sörelius uppfinning från 50/60-talet för försvaret. Den droppformade kapseln var avsedd att användas som ett litet skyddsrum för att grävas ner i marken. Sven Sörelius har anpassat kapseln till dagens behov av räddningskapsel till sjöss och till lands. Det har tagit tid att ta fram konstruktionsritningar, men det mesta av tiden har gått åt att få fram finansierare för projektets fullbordan. Hela projekteringsprocessen har tagit cirka 2 ½ år i anspråk. Men nu har räddningskapseln blivit en verklighet och har testats efter de regler, som finns. Det kan nämnas, att när flytkraften skulle testas praktiskt, användes 18 personer och 2 ton vatten i RC - 5. Det var sommar vid detta tillfälle och kapseln klarade uppgiften. Storleken på RC-5 är 5 m³.

Det är Marströms Composite AB, här i Västervik,

som skall tillverka räddningskapseln och Göran Marström och hans anställda ligger redan i startgroparna eller på startlinjen, eftersom kapseln i huvudsak skall användas till sjöss. Kanske har den första serietillverkade kapseln blivit färdig till vårt riksårsmöte.

Konstruktionen består av yttre och inre skal av kolfiber, cirka 2 mm tjockt, med polyuretanskum mellan, så kallat "sandwich"-system. Kolfiberkonstruktioner är Marström Composite AB specialitet. Men detta kommer att belysas i en kommande artikel om nuvarande material kontra skeppen, som byggdes här i Västervik på Gustav Vasas tid.

Jag har vidtalat Göran Marström om ett studiebesök på eftermiddagen den 23 maj, efter vårt riksårsmöte. Vill ni veta mera, besök: www.sessystem.se eller www.marstrom.com

Bosse Nord

F.M. i Västervik

Foto: Bosse Nord

Göran Marström framför räddningskapsel RC - 5.

Ulven – (Kronan) dagarna i Göteborg 4 – 6 september 2009

Flottans Män i Göteborg inbjuder härmed FM kamrater från samtliga lokalföreningar till Lof konferens. Arrangemanget som har en marin prägel kommer till stor del att genomföras i fartygen vid Maritiman.

Förutom möten och konferenser ingår även en båttur till Hönö med en minnesstund i anslutning till Fiskemuseets Ulvenutställning. Avslutande ceremoni sker vid minnesstenen på Nya Varvet.

Om någon förening vill delta med fler än två representanter finns plats även för dessa.

Välkomna till ett minnesrikt arrangemang i Göteborg !

Lars-Erik Wennersten
Ordförande

Prel. Program

Fredag 4 september

1300-1400 Incheckning, Förbundsstyrelsen o Lof deltagare
1400-1600 ” övriga
1400-1530 Möte, Förbundsstyrelsen
1600-1700 Regionkonferens
1900- Förbrödringsvickning

Lördag 5 september

0900-1200 Lof möte
1000-1600 Båttresa till Hönö inkl. lunch
Minnesceremoni för Ulvens besättning m.m.
1600 Anl. Göteborg
1900 Middag

Söndag

0900 Korum och kransnedläggning vid 'Ulvenmonumentet' vid Nya Varvet
Hemresa

Weinsjös karikatyrer

Anmälningssblankett

Ulven/Kronandagarna 2009

Göteborg-Hönö 4-6 sept

Jag _____ -XXXXX
Textat namn _____ Personnr (åå-mm-dd) _____

Adress _____ Lokalförening _____

Anmäler mig och _____
Medföljande _____ Personnr (åå-mm-dd) _____

Telefonnr _____ E-mail _____

Bokning av hotell genom respektive deltagare före 30 juli. Ange bokningskod enl nedan.

Rekommenderade hotell

Hotellnamn	Pris pers natt: enkelrum/dubbelrum	Telefon	Bokn.kod
Hotell IBIS	695:-/780:- inkl frukost (390:- p/p i dr)	031-802560	139409
Hotell Göteborg	920/1120:-, inkl frukost (560:- p/p i dr)	031-7522800	"Ulven"
First Hotell G	948/1148:-, inkl frukost (574:- p/p i dr)	031-637242	ingrid.bengtsson @firsthotels.se

-Jag har bokat på hotell..... -Jag har ordnat mitt eget boende. (sätt kryss i rutan)

Jag/Vi deltagar i :

- Förbrödringsvickning (skaldjur) fredag kväll, 170:-/pers H D .....Kr

- Båtresa inkl. lunch, kaffe, inträden mm lördag, 250:-/pers   ..... Kr

- Middag med underhållning lördag kväll, 350:-/pers   .....Kr

- Korum söndag samt kaffe i Marinstugan **Totalbelopp: .....Kr**

I måltiderna ingår lättöl/vatten. Övriga drycker inhandlas av var och en efter önskemål.

Denna blankett insändes senast den 15 juli till FM i Göteborg

Adress: FLOTTANS MÄN I GÖTEBORG
C/O Nils-Gösta Persson e-post
Magerhult 6 n-gpersson@tele2.se
511 93 Torestorp

Totalbelopp enligt ovan inbetalas senast 30 juli till FM Göteborg: **Plusgiro 447 48-2**

OBS Denna anmälan är bindande efter den 30 juli. Återbetalning kan därefter endast ske mot uppvisande av läkarintyg.

Frågor kan ställas till: Lars Nordenberg, submarine.ab@hotmail.com mobil 0739-03306 eller PO Eriksson, tel 031-290655 efter kl 1800. T.ex om du vill ha specialkost.

Den här gången har vi samlat korta referat kring ett stort antal böcker med anknytning till sjön och lite också om kungl. Flottans huvudstation, Karlskrona.

Bokpresentatör *Olle Melin*

En bok om öar

Författaren Tryggve Bång skriver gärna i Fritiof Nilsson Piratenstil. Ett exempel på detta är hans bok *En bok om öar*, som kan sägas vare ett reportage om några öar och dess människor. Grönland, Island, Yttre Hebriderna, Orkneyöarna, Anholt, Lofoten, Cykladerna (Grekland) och Irland är föremål för författarens resor och kontakter med människorna på öarna. Det är inget vetenskapligt verk, ej heller en geografisk uppslagsbok, utan helt enkelt författarens vardagsnära upplevelser. Trevlig och avkopplande läsning!

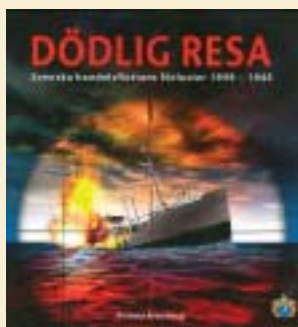
Frivolt förlag, Malmö. ISBN 978-91-977143-0-3

Fiskebåtarna och varven

År 2002 publicerades boken *Fiskebåtarna & Varven – Fartygen*, vilken i ord och bild beskriver de cirka 1300 fiskefartyg, som var 40 fot eller större och byggda vid svenska varv. Nu kommer uppföljaren och denna gång handlar det om de båtvarv, som byggde dessa trålare, som var byggda i trä. 17 olika båtvarv beskrivs, där de flesta, 11 stycken, finns i Göteborg och i Bohuslän. Det är ett praktverk om cirka 500 sidor, som ger läsaren en värdefull inblick i den svenska fiskeflottans utveckling. Ett litet avsnitt beskriver varvens stöd åt Försvarsmakten. Boken är mycket rikt illustrerad och detta höjer avsevärt läsvärdet.

Boken ges ut på förlaget Breakwater Publishing i Göteborg med ISBN: 978-91-977697-0-9

Dödlig resa

Boken har som undertitel *Svenska handelsflottans förluster 1939-1945* och är skriven av Richard Areschoug, också känd som redaktör för Segelkronan, tidskrift för Sveriges Sjöfart och Sjöförsvar. Han har tidigare som marinhistorisk expert medverkat i olika marina publikationer. Detta är hans första egna bok och här har han gjort en mycket noggrann sammanställning av alla de förluster, som sjöfarten i Sverige drabbades av under andra världskriget och åren närmast därefter. Totalt förlorades 303 fartyg under dessa år och 1426 sjömän omkom, varav 1076 svenskar. Varje förlust beskrivs detaljrikt och författaren har lyckats med bedriften att få tag i bilder av alla de drabbade fartygen. När jag läser detta, frapperas jag av de uppoffringar, som de svenska sjömännen fick utstå för att vi hemma i Sverige skulle få en dräglig överlevnad trots kriget. Boken ges ut av svenskt Militärhistoriskt bibliotek. ISBN: 978-91-85789-26-9

Blekinge, Sveriges trädgård

Seth Nilsson är en ung naturfotograf upp vuxen i Torhamn vid Blekinges sydostkust. Han har i 20 års tid fotograferat Blekinge på ett ovanligt noggrant och systematiskt sätt och täckt i stort sett varje väg, ö och kuststräcka inom landskapet. Boken *Blekinge Sveriges trädgård* är en hyllning i ord och bild till landskapet. Fantastiska färgbilder, korta beskrivande texter, där bild och text på ett harmoniskt sätt smälts samman med dikter av Blekinges store författare, Harry Martinson.

Boken är utgiven på Seth Nilssons eget förlag. ISBN: 978-91-633-3715-4

Sagoskeppet

Claes-Göran Wetterholm har skrivit ett tiotal böcker om Titanic, fartyg, vrak och hav. År 1988 kom hans bok *Titanic*, som berättar om emigration, fartygsbygge och till sist undergången 1912. Nu har han kommit med ytterligare en bok i ämnet, *Sagoskeppet. Titanics myter – Titanics människor*. Efter ett omfattande forskningsarbete finns här nu ett antal episoder och händelser återgivna, de flesta ur människans perspektiv. Ett unikt bildmaterial, i många fall inte tidigare publicerat, gör boken än mer intressant.

Att Claes-Göran Wetterholm betraktas som en av världens främsta Titanicexperter, förvånar ingen, som läst boken.

Boken ges ut på Ekerlids Förlag med ISBN: 978-91-7092-084-4

Gränslös sjöfart

Sjöhistorisk årsbok ges ut av Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm. Årsboken för 2008-2009 har titeln *Gränslös sjöfart* och beskriver svensk linjesjöfart under cirka 100 år. Författare är Torbjörn Dalnäs, tidigare sjöman i olika professioner och i dag verksam på Sjöfartsverket som redaktör för tidningen Utkik, som är en del av Sjöfartsverkets sjömannaservice.

Det är en synnerligen intressant och lättläst resumé över svensk sjöfart, som Torbjörn Dalnäs har skrivit. Han mycket fina språkbehandling gör boken lättläst och man krånglar aldrig in sig i massa fakta staplad på varandra, som brukligt är i krönikor som denna. Men det som finns är synnerligen intressant och lockande.

ISBN: 978-91-976923-4-2

Göteborg under andra världskriget

Boken *Göteborg under andra världskriget* handlar om skyddsrum, mörkläggningar, ransoneringar, gengasbilar, stängda skolor och kyrkor och mycket annat. Olika händelser beskrivs månad för månad i ord och bild från september 1939 fram till maj 1945, ofta med tidningsrubriker som underlag. Det här är en bok inte enbart för göteborgaren utan också en nyttig påminnelse och ett stycke lärobok om en tid, som färre och färre människor minns.

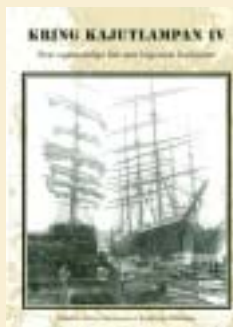
Boken ges ut av Tre Böcker Förlag i Göteborg. ISBN: 91-7029-587-5

Knäpp knappen!

Om svenska arméns uniformsknappar handlar denna bok skriven av Adam Leismark tidigare yrkes- och reservofficer vid Svea Livgarde. Jag kan i detta sammanhang inte undvika ordet knappologi, men för den uniformsintresserade är det här inga struntsaker. Författaren har åstadkommit en utmärkt uppslagsbok om traditionen med olika slags uniformsknappar, deras ursprung och tillkomstshistoria.

Boken utges på Krutrök Media. ISBN 978-91-977573-0-0

Kring kajutlampan

I drygt sextio år, sedan 1946, har aktiva och ilandgångna sjömän berättat om skepp och besättningar, om märkliga resor och sällsamma händelser till sjöss och i hamnar runt hela vår jord. Detta har skett i Svensk Sjöfarts Tidning under rubriken Kring kajutlampan. Tidigare har ett urval av berättelserna sammanställts till tre böcker med samma titel som i tidningen. Under 2008 kom del IV och den följer tidigare upplagor i sitt upplägg. Ett antal mycket läsvärda berättelser är här samlade, skrivna om de, som var med.

Sammanställningen har gjorts av Robert Hermansson och boken ges ut på förlaget Breakwater Publishing i Göteborg med. nr ISBN: 978-91-977697-1-6

Svenska flygbaser

I samverkansprojektet *Försvaret och det kalla kriget (FOKK)*, har ett femtontal publikationer i olika ämnen hittills publicerats. En sådan är *Svenska flygbaser*, som gemensamt tagits fram av Svensk Flyghistorisk Förening, Fortifikationsverket och Flygvapenmuseum. Boken ger en noggrann beskrivning av flygvapnets bassystem under aktuell period, åren 1942 – 1992. Och är försedd med ett mycket stort antal bilder, som avsevärt förhöjer läsvärdet.

Boken ges ut av svensk Flyghistorisk Förening med ISSN 0345-3413

Berättelsen om Blekinge

Författaren Leif Stenholm, filosofie doktor och länsantikvarie i Blekinge tar med denna bok läsaren tillbaka till Blekinges svensk- och dansktid från cirka 600 e.kr fram till 1680, som innebar en brytpunkt i och med Karlskronas grundläggning. Men den blickar också in i framtiden och den allmer markerade kopplingen till Europa. Boken beskriver inledningsvis tre revolutioner, Blekinge blir danskt, Blekinge blir svenskt och Blekinge blir europeiskt och därefter beskrivs olika företeelser som påverkat utvecklingen fram till våra dagar som vägar, segelleder, gränser, orter, runstenar och mycket, mycket annat som präglat landskapet.

Museum för Rörligt Kustartilleri

Utredningen Försvar i förvar ledde till att ett tjugotal tidigare förbandsmuseer m.fl. kom att överföras från Försvarmakten till Statens Försvarshistoriska museer (SFHM) och Statens maritima museer. (SMM) Totalt handlar det om 24 museer och av dessa administreras 4 av SMM. Dessa är Hemsö fästning utanför Härnösand, Vaxholms fästningsmuseum, Maritiman i Göteborg (del av fartygsbeståndet) samt Museum för Rörligt Kustartilleri på Aspö utanför Karlskrona. Vi kommer att presentationer av ett urval av museerna i kommande nummer av tidskriften.

21 cm pjäs m 42 tillsammans med 57 mm pjäs m 1895.
Foto Olle Melin

I början av 1990-talet insåg ett antal befäl vid KA 2 Artilleri- och robotbataljonen, att en stor del av den gamla fordonsparken, som i vissa fall hade använts sedan mitten av 1940-talet, var på väg att skrotas.

Man uppvaktade dåvarande bataljonschefen och utkomna från föredragningen konstaterades, att en museiförening var bildad, KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri.

Föreningens medlemmar började samla in allt, man kunde finna och som hade med tjänsten vid det rörliga kustartilleriet att göra. Plats bereddes i ett antal förråd inom Rosenholmsområdet, förråd som snart fylldes till bredden.

KA 2 Museiförening

Museiföreningen utvecklades, både vad gäller verksamhet och medlemsantal. I dag har föreningen cirka 175 medlemmar. Under åren innan museet etablerade sig, genomfördes medlemmarnas möten med speciella teman kopplad till verksamheten, man hade att förvalta.

Föreningen har under sin hittillsvarande verksamhet haft två ordförande, Åke Jeansson åren 1993 till 1995 och Sigvard Bengtsson fr.o.m. 1995. Sigvard är alltså föreningens ordförande.

Föremål

Insamlingen av föremål lyckades över förväntan och i dag finns så gott som all den utrustning, som en gång använts vid kustartilleriets rörliga förband representerad. I museet finns alla de pjäser, som använts, huvuddelen av eldledningsutrustningen, en stor fordonspark och allt vad tillbehör heter.

Några föremål av organisationsbestämmande karaktär saknas dock, t.ex.

- Boforstraktor från tidigt 1930-tal
- Motorcykel BSA
- De s.k. Skodatraktorerna, d.v.s. de importerade dragterrängbilar, som tillfördes kustartilleriet under tidigt 1940-tal

- ARTE 703, d.v.s. den första LV-eldledningen för 40 mm luftvärnsautomatpjäs m/48

Dessutom saknas någon enstaka uniformsdetalj och några enklare tillbehör.

Ett gagnarikt samarbete har etablerats med Artillerisamlingen i Kristianstad, med Ledningsmuseet i Enköping och med KA 4 museum i Göteborg.

Uniformsparad. Foto: Olle Melin

Lokalerna

Frågan om utställningslokal har stöpts och blötts sedan föreningens bildande. Ett antal alternativ i Karlskronatrakten har studerats och nagelfarits, innan museet slutligen hamnade på Aspö.

År 2003 kom så beslutet från ÖB, att Marinbasen erhöill 3 miljoner kronor för att etablera museet som förbandsmuseum inom Marinbasen. Förutsättningen var, att museet etablerades på Aspö. På Aspö fanns ett tillräckligt stort område på Aspöberg, där en gång Sveriges tyngsta artilleri varit grupperat, 30, 5 cm batteri m/1916. Skälet till, att lösningen blev Aspö, var, att man såg en framtida samordning med de på ön belägna befästningarna, som blev byggnadsminnesmärken 2003, nämligen

- Ellenabbsfortet från 1904
- Batteri Jutudden från 1940
- KSRR Gruvan från 1954 samt

- Batteri Ellenabben (7,5 cm batteri m/57, serie 3) från 1971

Placering av rörliga förband på en ö, strider dock mot flera av principerna för dessa enheter.

Två förråd inom Rosenholmsområdet, Amfibieförrådet och Fordonslutan, monterades ner och sattes upp på Aspöberg. Förråden gav en total utställningsyta av cirka 1800 kvadratmeter och till detta kommer ett på Aspöberg beläget förråd om cirka 480 kvadratmeter, vilket används för ej utställda föremål.

I den stora utställningshallen finns tre små rum, som ska minna om regementet KA 2. Här finns KA 2 gamla ordersal med regementschefsporträtten och möblemanng från Kongl Carlskrona artillerikår, minnesrummet med idrottspriser, minnesgåvor, foton, ceremonisymboler m.m samt slutligen ett rum som bibliotek och uniforms-persedlar.

I lokalerna finns expedition, toaletter, duschrum och erforderlig utrustning för avfuktning, el m.m. Djupborrad brunn anlades liksom septiktank.

En av de gamla pjäsplatserna för 30,5 cm batteriet har iordningställts och kommer att skyltas upp.

Invigning m.m.

Museet invigdes i juni 2005, sedan föremålen flyttas ut under november 2004. Invigningen förrättades av KA 2 siste regementschef, Günter Villman. Ett omfattande arbete med att få alla föremålen på plats hade då utförts av föreningens medlemmar, så att det mesta skulle vara på plats vid invigningen.

Invigningsdagen var det nära kaos på vägfärjan till Aspö. En enorm publiktillströmning utmärkte dagen.

Sedan invigningen har museet haft cirka 2000 besökare årligen. Under perioden maj – september hålls museet öppet 2-3 dagar i veckan och under övriga tider kan visningar arrangeras för grupper.

Verksamheten i framtiden

Fram till och med december 2007 var museet ett förbandsmuseum tillhörande Marinbasen. Utredningen Försvaret i Förvar klassade Museum för Rörligt Kustartilleri, som ett av de museer, som ansågs så värdefulla, att de borde finnas kvar i framtiden.

Sedan 1 januari 2008 drivs museet av KA 2 museiförening med ekonomiskt stöd från staten via Statens Maritima museer. Marken, där museet finns, förvaltas av Fortifikationsverket och så blir det också framledes, eftersom Försvarmakten har anläggningar inom området.

De närmaste åren kommer Marinmuseum att satsa hårt på utställningar m.m. rörande Kalla Kriget och här kommer museet att bli inblandat.

Det stora problemet just nu är att få yngre föreningsmedlemmar att engagera sig i verksamheten. Vi är idag mellan 5 och 10 aktiva, som ska driva verksamheten med arbete, guidningar, administration m.m. Och alla vi är pensionärer och blir inte yngre.

En annan flaskhals sommartid är vägfärjan till och

från Aspö, som i regel är fullbelagd och med långa köer. Men å andra sidan finns mycket bra cykelleder på ön och vill man övernatta finns två vandrarhem att tillgå.

Olle Melin

*Ordförande Sigvard Bengtsson talar vid invigningen.
Foto Ulla Melin*

*KA 2 siste chef Günter Villman förrättar invigning.
Foto Ulla Melin*

Under sommaren 2009 håller museet öppet

Perioden 21/5 – 12/9,
torsdag, fredag och lördag 1100 – 1600

Perioden 5/7 – 9/8 dessutom
söndagar 1100 – 1600

Midsommarveckan håller museet stängt

Fri entré

Grupper kan tas emot på övriga tider. Kostnader beror på tidsåtgång m.m.

*Kontakta Sigvard Bengtsson, 0455-336020 eller
Olle Melin 0455-23964*

Glada matlagningsgubbar

I Amiralitetsförsamlingens församlingshem i Karlskrona samlas regelbundet ett gäng äldre gentleman för att delta i en matlagningskurs. I kväll är det åter dags.

Läraren Sven Norén går igenom kvällens verksamhet och påpekar vikten med att ha rena händer, förkläde och mössa på huvudet. - Hygien är oerhört viktigt vid all matlagning och hantering av livsmedel, säger Sven till de församlade deltagarna.

Sven har ett helt yrkesliv bakom sig i marinen som kock och även både som chef och lärare vid Marinens Intendenturskola, så han vet vad han talar om, skolan som utbildar marinens alla kockar och personal i intendenturtjänst.

Matlag

I dag blir det en tre-rätters middag och deltagarna blir indelad i olika grupper för förrätt, huvudrätt och dessert. - En viktig del av kursen är att vara tillsammans och ha trevligt, samtidigt som man lär sig laga mat, säger de entusiastiska deltagarna. Så är det då dags att börja med kvällens matlagning. Det är full verksamhet i församlingshemmets kök och skratten och skämten avlöser varandra, trots att alla tar det hela på största allvar.

Matlagningskursen genomförs i samarbete med Amiralitetsförsamlingen och kravet på deltagarna är endast, att de är medlemmar i församlingen. Lokalen är den gamla signalskolan på Örlogsskolorna.

Trerätters

Allt är förstås garnerat med ett salladsblad. Inget undgår magister Svens öga och han instruerar och visar hela tiden. Allteftersom matlagningen går framåt, så har några börjat att duka för kvällen tre-rättersmiddag.

Dagens middag består av Champinjonsoppa med gorgonzola till förrätt och huvudrätten är Festlig fiskgryta. Denna består av lax och torsk med vitlökskräm och snö-

Läraren Sven Norén instruerar Nisse Gustavsson och Arne Svensson

Ett gäng "matlagningsgubbar" fr.v. Arne Svensson, Lars-Erik Bark, Bernt Wahlström, Lennart Håkansson, Sven Norén lärare, Gustav Johannesson, Nils-Erik Gustavsson, Arne Nilsson och Nisse Gustavsson

mos. Snömos, får den okunnige reportern snart veta, är pressad potatis.

Vid ett av borden står Nils-Erik Gustavsson och förebereder efterrätten. - Det är fyllda apelsiner med maräng berättar han. Fyllningen utgörs av fikon, dadlar, valnötter och så förstås själva innehållet i apelsinen.

Kvällens matlagning är då klar och så sätter de sig runt bordet och avnjuter sin gemensamt tillagade middag. Fullt godkänt får de också av läraren Sven Norén och alla ser fram emot nästa matlagningskväll tillsammans.

Ingmar Elofsson

Foto: Ingmar Elofsson

ingmar@comsek.se

Arne Nilsson, en framgångsrik brottare, skalar potatis

Påskan närmar sig och varför inte fresta med en lammrätt!

Lammkotletter med salsa (8 portioner)

1,6 kg lammkotletter
0,5 tsk salt
1 krm svartpeppar

Salsa

3 gula kiwi (300 g) eller 1 mango (280 g)
4 tomat (260 g)
1 rödlök (70 g)
1 msk olivolja
2 tsk äppelcidervinäger
3 krm Sambal oelek
1 tsk råsocker eller strösocker
0,5 tsk salt
20 potatisar (1 700 g)
50 g smör

1. Sätt ugnen på 175 grader.
2. Skala och tärna kiwin eller mangon.
3. Skölj och tärna tomaterna.
4. Skala och finhacka löken.
5. Blanda kiwi/mango, tomat, lök, äppelcidervinäger, Sambal oelek och råsocker.
6. Smaka av med salt. Låt salsan stå kallt en stund innan servering.
7. Skrubba potatisen och skär i klyftor. Stek i ugn med lite smör.
8. Grilla lamkotletterna 2-3 minuter per sida. Krydda med salt och peppar. Det går även bra att steka kotletterna. Hetta då upp matfett i en stekpanna tills det är ljusgult och slutat skumma. Stek kotletterna 2-3 minuter per sida.

Tips

Man kan grilla i grillpanna, kolugn eller ugn. Servera kotletterna med salsa, sallad och klyftpotatis.

Så avslutar vi måltiden med en god efterrätt!

Glass i ugn (Glacé au four) – 10 portioner

Tid i ugn 2 – 4 minuter

1 sats tårtbotten
1,5 liter vaniljglass
5 äggvitor
2 dl strösocker
25 g flagad mandel

- 1 Sätt ugnen på 275 grader övervärme.
- 2 Baka en rulltårtsbotten, stjälp upp den på sockrat papper och låt den kallna ordentligt.
- 3 Skär ut rulltårtsbotten enligt formen på uppläggningsfatet.
- 4 Vispa äggvitorna till hårt skum. Tillsätt sockret matskedsvis (2 msk per äggvita) under kraftig vispning. Fortsätt att vispa tills massan är fast.
- 5 Lägg den hårdfrusna glassen, eventuellt skuren i skivor, på rulltårtsbotten.
- 6 Täck glassen väl med marängmassan, så ingen glass syns och strö över den flagade mandeln. Arbeta snabbt så glassen inte börjar tina.
- 7 Spola ett par plåtar kalla och sätt fatet på dessa. Sätt sedan in dessa i het ugn med endast övervärme och låt marängen få färg.

Tips

Glassen bör vara hårdfryst. Serveras omedelbart med chokladsås eller färska eller knappt tinade djupfrysta bär. mellan rulltårtsbotten och glassen kan man lägga skivade bananer, koserverade persikor eller halvtinade bär. Man kan blöta rulltårtans botten med likör eller liköressens.

Flottans Män kallas härmed till Riksårsmöte i Västervik den 23 maj 2009 kl 0830

Förslag till dagordning:

1. Flaggparad. Parentation. Årsmötet öppnas.
2. Fastställande av den fortsatta dagordningen.
3. Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysande.
4. Val av årsmötespresidium (ordförande och sekreterare).
5. Val av två justeringsmän att jämte mötesordförande justera protokollet.
6. Val av två rösträknare (kan vara samma som i punkt 5 ovan).
7. Fastställande av röstlängd.
8. Styrelsens verksamhetsberättelse (årsberättelse).
9. Ekonomisk årsredovisning.
10. Revisorernas berättelse.
11. Beslut angående ansvarsfrihet.
12. Eventuellt beslut angående medelsdisposition.
13. Beslut angående slutlig budget för år 2009 och preliminär budget för år 2010, samt årsavgift till riksförbundet för år 2011.
14. Kort orientering om verksamheten år 2009.
15. Val av förbundsstyrelse, revisorer och valberedning enl. § 12 i stadgarna.
16. Eventuellt förslag från lokalförening eller enskild medlem enl. § 15 i stadgarna.
17. Avtackningar. Avslutning. Flaggparad.

Förbundsstyrelsen

Valberedningens förslag till styrelseledamöter och revisorer för 2009

Ordförande

Johan Forslund, lof Stockholm, M Omval 1 år

Ledamöter

Örjan Sterner, lof Stockholm, M Omval 2 år

Bo Schagerberg, lof Nynäshamn, M. Nyval 2 år

Rolf Pärnhem, lof Karlshamn, S. Nyval 2 år

Lars-Erik Wennersten, lof Göteborg, V Omval 2 år

Ersättare

Lars Krüger, lof Norrtälje, M Nyval 2 år

Rolf Åhrberg, lof Norrköping, M Nyval 2 år

Göran Persson, lof Karlshamn, S Nyval 2 år

Sven-Gösta Svärd, lof Lysekil, V Omval 2 år

Revisor

Bo Johansson, lof Stockholm, M Omval 2 år

Revisorersättare

Jan Pettersson, lof Stockholm, M. Omval 2 år

Kvarstående/"överlappande" representation.

Ledamöter

Jan Wikberg, lof Östersund, N.

Ove Hagström, lof Norrköping, M.

Göte Lindberg, lof Trelleborg, S.

Kjell Jönsson, lof Halmstad, V.

Ersättare

Lars Sellgren, lof Härnösand, N.

Lars Engvall, lof Haninge, M.

Hans Pettersson, lof Karlskrona, S.

Kjell Värnbrink, lof Ängelholm, V.

Revisor

Ingvar Svensson, lof Stockholm, M.

Revisorersättare

Thomas Eriksson, lof Stockholm, M.

Samtliga ovan valda 2008, kvarstår till 2010

På uppdrag av valkommittén

Bertil Landgren

Anm: Kåge Larsson, lof Södertälje, M, Bertil Graeve, lof Sundsvall, N, Bertil Landgren, lof Karlshamn, S och Nils-Gösta Persson, lof Göteborg, V står till förfogande att ingå i valberedningen om så önskas.

VÄLKOMMEN TILL

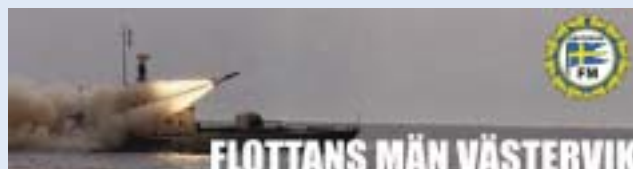
FLOTTANS MÄNS
RIKSÅRSMÖTE
2009

| www.flottansman.se | fm-riksarsmote.blogspot.com |

RIKSÅRSMÖTE

22 - 24 MAJ

Torsdag 21 maj

1200 – 1600

Flottans Dag, Västerviks Museum

1400 – 1530

Skärgårdstur, från Lysingsbadets Brygga

OBS: Förbokning

Fredag 22 maj

1000 – 1530

Skärgårdsutflykt till Hasselö och Sladö. Från Lysingsbadet Brygga

OBS: Förbokning

1200 – 1500

Ankomst, inkvartering Lysingsbadets Reception, Skärgården

1300 – 1500

Kaffe + smörgås, plats: Restaurang Blå köket

1400 – 1500

Riksstyrelsens möte, lokal: Bojen (receptionen/Skärgården)

1500 – 1600

Lof – konferens, lokal: Bojen (receptionen/Skärgården)

1800 – 1855

Förbrödning vid baren, underhållning: Restaurang Blå Köket

1900

Förbrödringsmiddag, gåvor, tal etc. : Restaurang Blå Köket

2015 ca

Flagghalning

Lördagen 23 maj

0800

Frukost, utlämning till gästerna 0700.

0830 - 1100

Flagghisning och ceremoni, Lysingsbadets ankomstparkering

0900 - 1200

Riksmötet, flaggparad och parentation, rest. Blå Köket

1200 – 1400

Flottans Mäns Damers utflykt, samling vid Campingreceptionen

1400

Lunch : Restaurang Blå Köket

1400- 1530

Fria aktiviteter: Västerviks Museum, Marstöms Comopocite AB

1800 – 1855

Skärgårdstur, från Lysingsbadets Brygga. **OBS: Förbokning**

1900

Välkomstdrink, förbrödning: Restaurang Blå Köket

2020 ca

Bankett, därefter dans till levande musik: Restaurang Blå Köket

Flagghalning

Söndag 24 maj

0800

Frukost utlämning till gästerna 0700.

Flagghisning, avrustning och hemresa

Med reservation för ändringar.

Ev. ändringar, se vår hemsida www.flottansman.se/vastervik

RUMSBOKNINGSBLANKETT

Flottans Mäns Riksråsmöte 22 – 24 maj 2009 i Västervik
Välkommen till Lysingsbadets Semesteranläggning/ Västerviks Resort AB.

Lysingsbadets Semesteranläggning handhar allt boende, möteslokaler och några rekreationer.

Restaurang Blå Köket serverar alla måltider.

Efterfrågan på Lysingsbadets stugor är redan stor eftersom det är långhelg.

Därför har Flottans Män i Västervik reserverat stugor/lägenheter från onsdagen den 20e kl.1500 till söndagen 24e maj kl. 1200

Så möjlighet finns för gästande föreningsmedlemmar att upptäcka Västervik och vår vackra skärgård med båtturer eller skärgårdsutflykter. En minisemester eller besöka vänner.

6 st. **Hotellrum** á 605 kr. & dygn (städning, sänglinne och frukost ingår) 2 pers/rum.

4 st. stugor **Dagö** pris 725 kr/dygn 4 pers/stuga.

4 st. stugor **Hasselö/Lindö** pris 850 kr/dygn 6 pers/stuga.

5 st. stugor **Ösel 1** pris 850 kr/dygn 6 pers/stuga

6 st. stugor **Ösel 2** pris 915 kr/dygn 6 pers/stuga.

8 st. stugor **Ekö** pris 660 kr/dygn 4 pers/stuga.

3 st. stugor **Vidö** pris 590 kr/dygn 5 pers/stuga.

6 st. lägenheter **Lanternan** pris 660 kr/dygn 4 pers/lägenhet.

Campingtomt med El, TV, Va, finns för husvagn/husbil, boka som stugorna.

Stugan/lägenheten hyrs av en person som är boknings och faktureringsansvarig.

Gå samman för att hyra lämplig stuga/lägenhet förenings- eller kamratvis. För att Ni skall få tillgång till önskad stuga, boka stugan så fort som möjligt.

Boka Ditt boende följande: Telefon, e-post eller fax. Kodord för bokningen: **Flottans Män.**

Vid bokningstillfället lämnas följande uppgifter: Personuppgifter på den som skall stå för bokningen (namn, faktureringsadress, telefonnummer, personnummer och e-postadress).

Val av logityp och namn på medboende meddelas vid bokningen.

Stugan städas och lämnas kl. 12.00 söndag.

Slutstädning ingår ej, önskas städning tillkommer 595 kr/stuga.

Sänglinne kan hyras, kostnad 125 kr/person.

Telefon till Lysingsbadet: 0490 – 25 48 50. Fax: 0490 – 25 48 55

e-post lysingsbadet@vastervik.se

Sista anmälningsdag för deltagande och logi är 20 april 2009 och är bindande efter detta datum

Kartor över Västervik och Lysingsbadets anläggningar samt presentation av stugorna finns på:

www.lysingsbadet.se eller www.flottansman.se/vastervik

Avbeställningsskydd kan köpas till för 250 kr/stuga och gäller tillsammans med giltigt läkarintyg tills dagen innan ankomst. Uppstår sjukdom exempelvis, betalas personens boendekostnad tillbaka, förutom 250 kr.

för avbeställningsskyddet. För gäster som bokat Hotellrummet gäller fri avbokning tills dagen innan ankomst.

Vi återbetalar hela summan men tar en avgift på 50 kr.

För den som vill bo inne i Västervik finns följande alternativ och som Du bokar själv.

Västerviks Stadshotell tel. 0490-82000, www.stadshotellet.nu

Centralhotellet tel. 0490 – 89550, www.centahotellet.com

Hotell Nore tel. 0490 – 13295, www.hotellnore.com

Park Hotell tel. 0490 – 10806, www.hotellpark.se

En natt på Hasselö Vandrarhem kanske? Boka tel.0490-911 30 www.hasselo.com

Vad några gamla bilder kan berätta

Ja, inte bara en utan flera. Bosse Nilsson, som ställt bilderna till förfogande, var 1964 värnpliktig i flottan med huvudsaklig sysselsättning som teletekniker på minsveparen Hanö, som vid denna tid var stödfartyg för det svenska fisket på Nordsjön och Atlanten. Bosse fortsatte i samma bransch, först som teletekniker på Karlskronavarvet och därefter på samma jobb på Blekinge kustartilleriförvar, varefter verksamheten flyttade till Södra underhållsregementet och därefter till FM LOG. Bosse lämnade försvaret med pension för några år sedan.

Redan från sekelskiftet 1900 fram till början av 1930-talet förekom det, att stödfartyg ställdes till fiskets förfogande. I regel var det vi denna tid kanonbåten tillika sjömättningsfartyget Ran, som utförde tjänsten. Den 3 september 1949 startade verksamheten efter Andra världskriget, när hjälpkryssaren Odin kastade loss för uppdraget. Året efter var det minsveparen Bredskärs tur och på 1950-talet fungerade även Holmön som stödfartyg.

Hanö användes första gången 1955 och kom sedan att vara ute varje år till och med 1976, då verksamheten upphörde.

Verksamhetens betydelse kan illustreras med, vad förre ombudsmannen i Sveriges Västkustfiskares centralförbund (SVC), Rune Johnsson, skrev om stödfartygens insatser:

Otvivelaktigt var stödfartygets deltagande uppskattat av såväl fiskare som fiskets organisationer. Många tack och mycket beröm kom stödfartygets befäl och manskap till del från nöjda fiskare, som erhållit hjälp vid maskinskador, olycksfall, sjukdom och dylikt, vilket återspeglade sig i annonser i tidningen Svenska Västkustfiskaren efter det att stödfartyget återvänt från sina uppdrag vid Island eller på Nordsjön. SVC hade alltid någon av ombudsmännen på plats ute på Nya Varvet för att hälsa befäl och besättning välkomna hem och tacka för årets insats. Varje man, som deltog ombord, fick sig också tillsänd en kagge nysaltad sill från SVC efter avslutad resa, något som uppskattades, eftersom åtminstone de värnpliktiga inte hade en aning om, att man skulle få denna lilla symboliska present för deltagande i sillfisket.

Bosse berättar, att han som teletekniker hade de flesta uppdragen gentemot trälarna. I de flesta fall rörde det sig om haverier på ekolod, ett mycket viktigt instrument vid fisket. Övriga som utnyttjades var maskinpersonal, smeden, dykarna och sjukvårdspersonalen. Bosse berättade vidare, att verksamheten var mycket "lönsam" som värnpliktig. I regel stack fiskarna till honom pengar efter utfört uppdrag. Såg man detta från Hanö, krävde övriga besättningen, att pengarna lades i en gemensam kassa, men ibland var det fiskarena, som smugglade ner pengarna i någon ficka på Bosse.

Under lång tid på 1900-talet har flottan med något fartyg gett stöd åt det svenska sillfisket, en på den tiden mycket viktig näring för det svenska samhället.

I dag är Bosse pensionär och ägnar stor del av sin tid som allt i allo i Hembygdsföreningen Lyckeby Gille, Blekinges äldsta hembygdsförening, 101 år med cirka 700 medlemmar.

Bosse Nilsson som värnpliktig sjöman

Bosse på väg till trälaren Pamir

Fartygschefen kapten Billström tillsammans med fartygsläkaren Rentshøj

Hovmästare ombord var den välkände Alf Robertson, till vänster i bild. Alf avled vid jultid 2008

Minsveparen Hanö

Bosse Nilsson idag. Här sitter han i Lyckeby Gillens klubblokal och leder de återkommande tipspromenaderna

Finska kriget 1808-1809

-slutnavigerat för den svenska linjeflottan

Historieskrivningen om det så kallade finska kriget 1808-09 domineras av de landmilitära händelserna. Kriget utvecklades sig tidigt på ett för den svensk-finska sidan negativt sätt och krigföringen låstes, helt emot planerna, vid ett ständigt marscherande mellan baser och depåer i de finska skogarna. De sedan länge planerade landstigningarna mot kusten i de sydväst-finska landskapen dröjde och kunde vid ett senkommet och halvhjärtat genomförande inte stoppa den framgångsrika ryska framstötten på bred front genom hela Finland.

Runebergs *Fänrik Ståls sägner* har kanske mer än något annat präglat bilden av kriget och likaså här dominerar den landmilitära krigföringen på den östra fronten.

1808 och 1809 års krig var dock inte bara angelägenheter för den östra delen av landet. Sverige hotades av en koalition, där även arvfjenden Danmark och det revolutionära Frankrike ingick och planerade att angripa landets västra gräns från Norge och söderifrån mot Skåne. Krigföringen på den västra fronten fick dock snabbt karaktären av ett stillastående låtsaskrig och några större operationer förekom aldrig.

Försvaret av de befolkningstäta västra och södra delarna av det egentliga Sverige tog dock ansenliga militära resurser i anspråk. Denna uppsplittring av de svenska stridskrafterna omöjliggjorde därför en kraftsamling för offensiva operationer på den östra krigsskådeplatsen.

Skärgårdsflottan fick axla huvudansvaret för den marina krigföringen under kriget 1808 och 1809. Detta utfördes med tveksamt resultat, men Stockholmseskaderns ledarskap sökte ändå återta initiativet i striderna och genomförde vissa offensiva operationer. Tämmligen väldokumenterade, så utgör dessa operationer en integrerad och viktig del av vår uppfattning om Finska kriget.

Örlogsflottans förehavanden under kriget är mer okända, kanske beroende på dess mer defensivt präglade insatser. Vad sysslade då Örlogsflottan med under ofreden? Varför kunde man inte bidra till krigsansträngningen mer än knappt märkbart?

Läget i flottorna

Den svenska marinen var vid tillfället uppdelad i två olika vapengrenar: Skärgårdsflottan innehöll fartygstyper framdrivna med både rodd och segel, vilkas stora besätt-

ning och ringa djupgående gjorde dem mycket användbara för kustnära operationer av amfibisk karaktär.

Örlogs- eller Linjeflottan seglade större artillerifartyg avsedda för strid på öppet hav och handelskrigföring. Dessa stora och kostsamma fartyg var praktiskt taget oanvändbara i trängre farvatten, men besatt en enorm eldkraft med uppemot hundra grova kanoner. Örlogsflottan hade vid krigsutbrottet i februari 1808 fortfarande inte hämtat sig från de stora fartygsförlusterna under Gustav III:s finska krig tjugo år tidigare. De fartyg man förfogade över var i hög grad av mycket varierade skick och ålder.

Skärgårdsflottans mindre traditionstyngda och mer meritokratiskt lagda organisation hade i kombination med teknisk och taktisk experimentrikedom kunnat implementera krigserfarenheterna från det tidigare kriget. Den prestige, som segern vid Svensksund 1790 gav, innebar, att skärgårdsflottan kunde fortsätta de rustningar, som påbörjats under 1700 talet.

Det var alltså två flottor som under våren 1808 ställdes på krigsfot: en för kustnära operationer, som befann sig på toppen av en kvantitativa såväl som en kvalitativ utveckling och en med mer ovissa förmågor att leverera en förväntad linjebatalj.

Sveaborgs fall – Finska eskadern förloras

Den under två sekel svallande debatten om kommandör Carl Olof Cronstedts kapitulation på Sveaborg utanför Helsingfors lever än idag. Nya teorier lanseras kontinuerligt, men den ur ett marint perspektiv mest intressanta aspekten, Finlandseskadern öde, är generellt frånvarande i denna debatt.

Finlandseskadern var den svenska skärgårdsflottans bäst utrustade, tränade och bemannade enhet. Den var en integrerad del i försvaret av landets östra del, förlagd innanför Sveaborgs trygga murar. Där återfanns även avancerade varvs- och förrådsresurser, vilka representerade stora ekonomiska och operativa värden.

När Cronstedt i början av maj 1808 undertecknade Sveaborgs kapitulation, så valde han att överlämna Finska eskaderns alla fartyg och hela artilleri till de ryska ockupanterna. Eskaderns fartyg var i nyskick och blev ett avgörande tillskott till den svaga ryska galärflottan, vilken tidigare disponerat mest äldre fartyg av galärtyp. Rörliga kanonslupar och kraftigt bestyckade skärgårdsfregatter av Chapmans modell blev nu ryggraden i den framryckande ryska skärgårdsflottan.

Örlogsflottan går till offensiv

När isläget i slutet av mars 1808 tillät, kunde linjeflottan löpa ut från Karlskrona och genomföra patrullering av Östersjöns sydvästra farvatten i syfte att förhindra eventuella fransk-danska överskeppningsföretag mot Skåne. Sveriges enda bundsförvant i kriget, Storbritannien, sände en stark eskader till farvattnen mellan Danmark och Sverige. Detta frigjorde svenska fartygsförband för operationer norrut från Karlskrona.

En rysk landstigning på Gotland i april 1808 krävde en brandkårsutryckning av linjeflottan, som under befäl av konteramiral Olof Rudolf Cederström landsatte en kår på ön, vilken framgångsrikt återtog kontrollen. Strax efter detta lyckade företag forcerade Cederströms eskader mot Hangö-området med uppdrag att förhindra en rysk inbrytning till Åbolands skärgård. Engelsmännen hade nu övertagit hela försvaret av de skånska och bohusslänska kusterna och Cederström kunde därför föra en eskader på elva linjeskepp och två fregatter, en för omständigheterna ansenlig mängd stora fartyg.

Hangöudden med dess strategiska värde som en delare av den finska skärgården i en östlig och västlig del har under århundraden varit skådeplats för blodiga uppgörelser mellan svenska och ryska flottstyrkor. När Cederström kom fram till området, hade merparten av den ryska galärflottan med de erövrade fartygen från Sveaborg redan passerat Hangö udd. Chapmans numera ryska galärer kunde fortsättningsvis ohämmat utveckla sin offensivkraft i hela området kring Åland och Skärgårdshavet.

Finlandseskadern var som bekant icke disponibel efter Sveaborgs fall och detachementet i Åbo hade förutsäggande nog bränt sina fartyg, när de ryska förtrupperna närmade sig staden. I Stockholm hade fartygen inte kommit i ordning än och besättningar inte mobiliserats. Dessa ogynnsamma förutsättningar samverkade för att göra den tidigare utstakade försvarsplanen passé. Planen hade syftat till att med sjöherravälde i de finska skärgårdarna försvåra fiendens framryckning, vilken alltså redan nu var genomförd.

Utbyggda vägsystem i de inre delarna av Finland hade möjliggjort det snabba ryska avancemanget och utlovade förstärkningar till den hårt trängda Finska armén uteblev. Läget såg mycket mörkt ut, när våren smälte snön och nederlagen kom i dagen för den svenska riksledningen.

Sjukdomar passiviserar linjeflottan

Örlogsflottan kunde inte uppträda inomskärs, där de ryska galärerna opererade och när den tidigare passiva ryska örlogsflottan bestående av 9 linjeskepp och 6 fregatter uppenbarade sig vid horisonten den 25 augusti, så spred sig nära nog panik i de svenska leden. Missnöjd med Hangöoperationens fatala utgång fråntog Gustav IV Adolf Cederström befälet över örlogseskadern. Han ersattes av Henrik Johan Nauckhoft, som övertog ett förband illa märkt av sjukdom.

Betydande delar av besättningarna var så illa därav av

tyfus och dysenteri, att de låg halvt medvetlösa på halmbeströdda däck i fartygens inre. Kungens order omöjliggjorde hemskickandet av de sjuka med lasarettsfartyg, då inga enheter fick lämna området. Detta resulterade i att de sjuka upptog så stor plats ombord, att det var högst tveksamt, om man skulle kunna använda kanoerna på batteridäck vid strid.

Turligt nog anlände förstärkningar från engelsmännen i form av två linjeskepp under befäl av sir Samuel Hood. Respekten för den engelska flottan var djupt rotad ombord på både de ryska och svenska fartygen och vid åsynen av de rödvita flaggorna, tog de ryska enheterna till flykten.

En vild jakt inleddes vid inloppet till Finska viken och de svenska skeppen kom obönhörligen på efterkälken. De svaga besättningarna och dåligt underhållna fartygen kunde inte prestera någon fart att tala om. Engelsmän och ryssar försvann snart ur sikte. Emellertid erövrade de engelska fartygen ett ryskt linjeskepp. Dock fick bytet släppas, då de engelska befälhavarna insåg, att de svenska fartygens understöd var allt för avlägset. Ryssarna kunde rädda sig in i Baltischport, men blockerades där till september, då de svenska och engelska flottorna återvände till Karlskrona. Att de engelska amiralerna inte var imponerade av den svenska flottans skick och insatser behöver knappast nämnas.

På samma sätt som under Gustav III:s krig gjorde nu avståndet till huvudbasen i Blekinge, att örlogsflottan bakbands av de utsträckta avstånden till försörjnings- och återhämtningsresurser. Den ryska flottan opererade i hemmavatten med närhet till skydd och fournering i sina basområden och kunde därför i större utsträckning välja, när strid skulle tas upp.

Under resten av året och även 1809 dominerades den svenska örlogsflottans agerande av passivitet. Undantaget är medverkan som transportstöd till skärgårdsflottans sommaroffensiv utmed norrlandskusten. Större örlogsfartyg hade sällan opererat i de tidigare innansvenska farvattnen utmed Bottenhavet och därför medförde navigeringen stora problem, ofta med allvarliga olyckor som följd.

Linjeflottan tackar för sig.

Resultatet av freden i Fredrikshamn 1809 kan utifrån då gällande normer betraktas som en katastrof för Sverige. Betydande delar av territoriet förlorades och en utsträckt gemenskap över Östersjön avbröts bryskt.

Ur ett marint perspektiv förändrades den strategiska kartan över östersjöområdet och dess kuststater radikalt under perioden 1807-1809. Den svensk-danska kampen om herraväldet över havet, som under tre århundraden präglat regionen, förpassades till historieböckerna. Danska flottan uppbringades av engelsmännen med kanoner, raketer och eld under det andra slaget vid Köpenhamn 1807 och behöll därefter en marginaliserad position.

Den svenska motsvarigheten till Danmarks "abdikation" som östersjomakt var mer diskret men lika definitiv.

Farsoter och logistiska problem hade gjort insatsen under kriget i Finland till ett fiasko. Nyttan av en Karlskronabaserad svensk linjeflotta för offensiva operationer i södra Östersjön ifrågasattes nu av riksledningen.

Försvarsbehovet av huvudstaden mot ryska styrkor på Åland blev en akut angelägenhet och till detta kunde linjeflottan inte bidra nämnvärt. Förmågan att överföra trupper till fälttåg och försvar av besittningar i norra Tyskland och Finland efterfrågades inte heller längre. Centralförsvarstanken blev den dominerande försvarsplanen under resten av 1800-talet och örlogsflottan smälte samman till en ålderdomlig och kraftlös spillra av ruttande ek och rostande järnbeslag

Den bipolära maktbalansen i Östersjön, som lett till etableringen av Karlskrona och örlogsflottan som institution, avlöstes nu av en situation, där ingen nation självständigt kunde utveckla sina maktambitioner över havet utan hänsyn till stormakterna England och Ryssland, en situation som förefaller aktuell även 200 år efter freden i Fredrikshamn.

Sandhamns
Rederi AB

Alla slags transporter
- året runt!
Ring Benne på tel. 070-270 00 19!

UTSIKTEN
Konstruktioner AB
**Brygg-el
och belysning**

Tel. 0302-452 25 www.fautsikten.se

August Borg studerar vid Stockholms universitet, historiska och statsvetenskapliga institutioner samt är verksam som guide på sjöhistoriska museet.

august.borg@maritima.se

Att läsa *Finska kriget 1808-1809* Martin Hårdstedt (2006), *Segelfartygens tid* Claes Bernes (2008)

Inskeppningen efter striden vid Helsing.

Bilden är signerad Jacob Hägg och är tagen ur C O Nordensvans bok: Finska kriget 1808-1809

www.yrkesskepparen.com

 BÅTÄGARSKOLAN

**Navigations-
seglings- och
motorbåtskurser**

08-718 25 60

www.batagarskolan.se

Vi söker fler
**Seglings-
instruktörer**
kontakta oss

Till redaktören för tidskriften *Flottans Män!*

.....framtidens flotta är delvis redan här") – "...dåtidens flotta var där.

Är det tillåtet, att i denna fina tidskrift komma med ett inlägg och en kommentar till artikeln i *Flottans Män* 4/08 "Världens modernaste minröjningsfartyg levererat"? Jag är medveten om, att kritiska kommentarer till artiklar inte är vanliga i FM. Men jag gör ett försök.

En ledamot i Kungl. Örlogsmannasällskapet skrev nyligen i Sällskapets tidskrift (TIS), att han var orolig för den negativa kritik, som försvarsmakten får i debatten och att dessa negativa synpunkter allvarligt påverkar rekryteringen, bl.a. till marinen. Den oron är naturligtvis fullt berättigad och man kan utan vidare hålla med skribenten – om vi nu talar om sjöstridskrafterna – så är materielen av högsta klass tekniskt och militärt sett, vilket i sig bör locka dagens "elektronikungdom".

Å andra sidan är det viktigt, att det i debatten framkommer, vilka uppgifter vår marin (om vi nu skall hållas oss till den) har att uppfylla och vilka antalsmässigt små resurser, som står till buds, för vilket okunniga och/eller ovilliga politiker bär den största skulden. Om inte dessa förhållanden ständigt och jämt påpekas, blir det självfallet aldrig någon ändring, i varje fall inte förrän det är för sent, vilket var fallet den 2. september 1939.

Mot denna bakgrund kan man ifrågasätta Jimmie Adamssons ovannämnda artikel i FM. När man läser rubriken, tänker den marint intresserade: "Äntligen, nu börjar det hända saker i flottan!" Vid ett närmare studium av vad författaren kallar "morgondagens flotta...som delvis redan är här", finner man, att det rör sig om en modernisering, visserligen en ganska omfattande sådan, av ett gammalt minröjningsfartyg byggt på 1980-talet. Fyra fartyg till i Landsortsklassen skall få samma uppfinning. Tillsammans med Visbyklassen, vars första enhet förhoppningsvis levereras under 2009, utan lv-robot, vilken regeringen strök i höstas, efter 9 år från sjösättningen, 2 moderniserade 80-talskorvetter samt de 5 ubåtarna i Gotlands- och Västergötlandsklassen (numera Södermanlandsklass), utgör dessa morgondagens flotta, som skall försvara 270 mils kuststräcka. Det är knappast imponerande, om man jämför med det 50-talet fartyg, som fanns i flottan under det kalla kriget.

Vad som verkligen behövs och som man förmodar att marinens ledning kämpar för, är ett verkligt nybyggnadsprogram, som skapar intryck av vitalitet. Någon sådan åstadkommer man dessvärre inte enbart genom modernisering av 5 gamla minjaktfartyg, trots tillkomst av ett eget luftvärn, som

Adamsson särskilt påpekar. Artikelförfattarens bild av officersbesättningen på den "nya" Vinga väcker också en viss undran, åtminstone hos den, som liksom undertecknad, haft den stora förmånen att föra befäl på de större jagarna en gång i tiden, i mitt fall t.ex. jagaren *Uppland* på dryga 2000 ton med bestyckning av medelsvårt artilleri, torpeder, ett starkt luftvärn och ubåtsjaktvapen. Där var vi nog lika många officerare som på ifrågavarande bild. Men ett minjaktfartyg på 360 ton och med modern datastyrd automatik? Vad gör alla dessa kvalificerade befäl ombord? Frågan kan säkert besvaras av den, som känner förhållandena bättre en undertecknad

Jarl Ellsén

Vi har givetvis låtit Jimmie Adamsson kommentera Jarl Ellséns insändare. Här följer den. *Red.*

Det är alltid roligt att få synpunkter på artiklar man skriver. Både positiva men framför allt negativa synpunkter gör, att man känner att ens texter berör. Jag vill därför tacka Jarl Ellsén för synpunkterna och samtidigt uppmana fler läsare att höra av sig för att dela ut ris eller ros. Nåväl, till Jarls synpunkter:

Angående Svenska flottans numerär är jag och Jarl helt överens, den är för liten för att försvara 270 mils kust. Nu kommer vi troligen aldrig tillbaka till den numerär, som Jarl refererar till, utan tvingas lösa uppgifterna med fartyg på en högre teknisk nivå istället. Och det är därför, numerären inte är utgångspunkten i min text. Det är istället konstaterandet, att svenska flottan står inför ett tekniskt generationsskifte, vad gäller fartygsbestånd i och med införandet av *Koster-* och *Visby*klassen. Vi kommer i och med införandet att operera minröjningsfartyg och korvetter, som är moderna och inte minst kommer att kunna användas under många år framöver. Den känslan av fartyg med nya möjligheter försökte jag förmedla. Det handlar om fartyg, som kan möta även framtidens hot såväl över, på som under ytan. Det tekniksprång jag avser, tycker jag förtjänar att kallas "framtidens flotta". Vad gäller luftvärnet ombord, kan jag förtydliga, att det nya på fartygen är radarstödd eldledning, som medger luftförsvar oavsett siktförhållanden. Det är unikt på ett minröjningsfartyg, även om det funnits på ytstridsfartyg under lång tid. En annan unik sak med exempelvis korvett *Visby* är hennes mångfunktionalitet, den breda flora av uppgifter hon kan utföra, även det ett generationsskifte.

Slutligen frågan om vad alla dessa officerare gör ombord på *Koster*? Datoriseringen ombord är inte gjord i huvudsyfte att automatisera/spara folk utan att göra fartyget vassare och effektivare för att möta morgondagens avancerade minor. De avancerade systemen ombord kräver en viss mängd välutbildade befäl, som både kan hantera dem och inte minst underhålla dem på rätt sätt. Jag skäms inte över att säga att jag med viss tillförsikt ser fram mot "framtidens flotta" och tycker, mot bakgrund av framför allt de senaste åren, just det som Jarl inte håller med om, nämligen:

Äntligen, nu börjar det hända saker i flottan!

Avslutningsvis vill jag än en gång tacka Jarl för hans synpunkter. Vi behöver en marin debatt i Sverige, men nog kan man tillåta sig att känna viss tillförsikt, även om numerären inte låter sig jämföras historiskt?

Jimmie Adamsson

Tre jagare och två stora torpedbåtar, av totalt 18, under attack. *Uppland* t.v.

Författaren som FC *Uppland* i stridsledningscentralen omgiven av ubåtsjakt- resp stridsledningsofficer.

Foto: Sueciafilm

Befälstecknet nedhalat på HMS Landsort

Torsdagen den 12 februari nedhalades flagga, gös och befälstecken på *HMS Landsort*, det första av en serie om sju minjaktfartyg, som byggdes vid Karlskronavarvet under 1980-talet.

Den 16 februari 1984 lämnade fartyget kaj för provturer, så ceremonin ägde nästan rum på 25-årsdagen av denna händelse. Vintern 1984 var sträng med mycket is även i södra Östersjön, varför provturena förlades till Skånekusten, men det bar sig inte bättre än, att fartyget låg infruset i Ystads hamn i sex veckor. Så småningom flyttades provturena österut, men eftersom ubåtsjakt pågick i Karlskrona skärgård, fick man fortsätta provturena i Karlshamnsområdet.

HMS Landsorts siste fartygschef, Jonas Hård af Segerstad, inledde ceremonin med att beskriva de moderniserade minjaktfartygen, typ *Koster*, varefter en av de ti-

HMS Landsort i sitt rätta element. Foto Ingmar Elofsson

HMS Landsorts siste fartygschef, Jonas Hård af Segerstad informerar

Från vänster fartygschefen Jonas Hård af Segerstad, basbataljonschefen Per Jenvald med befälstecknet och ställföreträdande chefen 4.sjöstridsflottiljen Staffan Larsson

digare fartygscheferna, Ingmar Elofsson, gav en återblick på fartygets verksamhet under de 25 åren. Hon blev en riktig arbetshäst med mellan 1500 och 2000 gångtimmar årligen och hon kom också att delta 15 minröjningsoperationer i Balticum med start 1995. Hon var också ett av de första fartygen i de internationella styrkor, som Sverige satt upp och var också en viktig länk i ubåtsjakterna på 1980-talet. För det internationella arbetet krävdes certifiering i Skottalnd, varför en strapatsrik färd över Nordsjön fick göras.

Signalgivaren Rolf Eriksson från Hemvärnets Musikkår och en av fartygscheferna, Ingmar Elofsson, pensionär och journalist

En av fartygscheferna Hans Tornerhjelm skriver i fartygets krönikebok

Så var det dags för ceremonin vid Högvaktskajen i örlogshamnen. Fartygschefen lämnade av till ställföreträdande chefen 4.sjöstridsflottiljen, Staffan Larsson, signalgivaren Rolf Eriksson från Hemvärnets Musikkår blåste signalerna givakt, paradmarsch och fortsätt och flagga, gös och befälstecken halades ned för sista gången?

Fartyget överlämnades till Chefen basbataljonen Per Jenvald, som t.v. ska förvalta fartyget i depå, varefter en sista koppa kaffe intogs i gunrummet, loggboken avslutades och deltagarna vid ceremonin skrev in sig i fartygets krönikebok.

Landsortsserien tillverkades vid Karlskronavarvet och var en vidareutveckling av de två Kustbevakningsfartyg, Tv171 och Tv 172, som producerades vid varvet på 1970-talet. Meningen var, att man skulle bygga minjaktfartyg i ett tidigare skede (arbetsnamn M 70), men detta projekt sköts på framtiden för att så småningom bli M 80, som var arbetsnamnet för Landsortsserien. Det hör till saken, att Tv 172 överlämnades av kustbevakningen till marinen, där hon fick namnet *Skredsvik* och fungerade som lagfartyg.

En vidareutveckling av Landsortsklassen skedde, när Singapore köpte fyra minjaktfartyg från Karlskronavarvet, där ett fartyg byggdes i Karlskrona och en omfattande utbildningsverksamhet kom att äga rum såväl i Karlskrona som i Singapore.

Intresset för fartygsserien var stort från främmande mariner och i bland var det så trångt på bryggan, berättar Ingmar Elofsson, att det knappt fanns plats att framföra fartyget.

Chefen 4.sjöstridsflottiljen, Jan Thörnqvist, var förhindrad att delta i ceremonin p.g.a. en internationell övning i Norge, men hade brevlades sänt en hälsning, där det bl.a. framgick, att han i egenskap av artilleriofficer ombord tagit ut fartyget från kaj den 16 februari 1984. Han berättade, att åskådare på kajen var imponerade över hur tyst fartyget gled ut och inte skapade något kölvatten. När han väl slog fram i maskin, upptäcktes, att

Sista loggboksanteckningen

han glömt koppla in maskineriet, vilket skedde från bryggan.

Vad som nu händer med fartyget är oklart, men man undersöker, om hon kanske kan ersätta något äldre fartyg i någon form av stödverksamhet. Kanske säljs hon.

Systerfartyget *HMS Arholma* kommer att avrustas senare under året.

Marinbaschefen Ola Truedsson och Kockums informationschef Kjell Göthe hedrade ceremonin med sin närvaro.

Olle Melin

Far tygets namnskylt

Befälstecknet halas ned

En sista kopp kaffe i gunrummet

Födelsedagar

Vi hyllar

95 år född den

14-4 1914 Eric Brantmark MALMÖ

90 år född den

2-4 1919 Direktör Olof Daniel Heintz DANDERYD
4-4 1919 Lagerchef Gösta Höglund BANDHAGEN
17-4 1919 Birger Sydh SÖLVESBORG
27-4 1919 Åke Svensson HALMSTAD
4-5 1919 Elektriker-pensionär Hugo Eriksson TORSLANDA
17-5 1919 Ivan Tolgén BANDHAGEN
25-5 1919 Arne Rydell VÄSTERÅS
3-6 1919 Arkitekt Gilbert Sultan ALINGSÅS
10-6 1919 Erik Andersson VEJBYSTRAND
25-6 1919 Förman Einar Carlsson VÄXJÖ

85 år född den

5-4 1924 Direktör Gösta Elvinder VISBY
5-4 1924 Arthur Zaar TRELLEBORG
7-4 1924 Karl-Bertil Nyblom BANDHAGEN
15-4 1924 Kapten Ingvar Bredberg BAGARMOSEN
18-4 1924 Direktör Torsten Ryde STOCKHOLM
3-5 1924 Vice konsul Carl-Anders Lundgren VARBERG
16-5 1924 Ingenjör Bengt Eriksson STOCKHOLM
18-5 1924 Sven Lindstrup MALMÖ
25-5 1924 Allan Skoog HALMSTAD
28-5 1924 Ombudsman Sture Andreas Dryler UMEÅ
5-6 1924 Bo Hammarlund BÅSTAD
14-6 1924 Kommendör Karl Ekman LIDINGÖ
14-6 1924 Henry Törnblom VÄSTERÅS
15-6 1924 Tore Tejler VARBERG
18-6 1924 Chaufför Roy Lundgren GÖTEBORG
26-6 1924 Gustaf Gustafsson LULEÅ
28-6 1924 Örlogskapten Ulf Thermænius TÄBY
29-6 1924 Georg Salomonson HOVÅS

80 år född den

1-4 1929 Kommendör Ulf Folke Adlén STOCKHOLM
9-4 1929 Civilingenjör Lars Berglöv NORRKÖPING
9-4 1929 Lars Johnelius FJÄRÅS
17-4 1929 Elinstallatör Elis Svensson V FRÖLUNDA
23-4 1929 Per Jan Wällgren KARLSTAD
26-4 1929 Maskinist Örjan Forsberg ÅHUS
1-5 1929 Kjell Karlsson TRELLEBORG
3-5 1929 Bengt Ohlsson KARLSHAMN
7-5 1929 Studierektor Tore Theander LIDINGÖ
9-5 1929 Sture Carlsson SIMLÅNGSDALEN
9-5 1929 Ingenjör Hans Östergren SUNDSVALL
12-5 1929 Birger Ericsson KARLSHAMN
8-6 1929 Göran Florén KARLSHAMN
13-6 1929 Cyril Falck LÖNSBODA
15-6 1929 Örlogskapten Sten-Ingvar Nilsson LA TURBIE
16-6 1929 Harriet Horn NORRTÄLJE
20-6 1929 Köpman Erling Ohlsson LYSEKIL
28-6 1929 Rolf Sohlberg V FRÖLUNDA

75 år född den

5-4 1934 Carl Erik Rydberg HALMSTAD
7-4 1934 Björn Lindell RAMNÄS
8-4 1934 Bo Radeborn MALMÖ
9-4 1934 Tekniker Malte Mellberg KVISSLEBY
10-4 1934 Lars Kruger VÄTÖ
11-4 1934 Sjökapten Jarl Kjellegård VÄLLINGBY
14-4 1934 Ingenjör Ingemar Apelgren GÖTEBORG

18-4 1934 Köpman Alf Pettersson RONNEBY
24-4 1934 Henry Roos TRELLEBORG
27-4 1934 Fanjunkare Göte Nilsson HEMSE
1-5 1934 Kapten Inge Jaxvall FARSTA
3-5 1934 Erik Andersson HALMSTAD
4-5 1934 Bengt Larsson YTTERBY
11-5 1934 Ingenjör Rolf Fanberg SUNDSVALL
16-5 1934 Birger Holgersson NORRKÖPING
17-5 1934 Kurt Sandberg LYSEKIL
18-5 1934 Tulltjänsteman Olof Andersson VÄSTERVIK
18-5 1934 Lennart Jonestrand HALMSTAD
20-5 1934 Sven Persson HJORTED
6-6 1934 Gustav Erik Karlsson TRELLEBORG
9-6 1934 Arne Stenqvist VÄSTERÅS
10-6 1934 Sven Lind KARLSHAMN
13-6 1934 Per Hansson HALMSTAD
13-6 1934 Kalle Ljungberg KARLSSKOGA
17-6 1934 Kommunalråd Tord Oscarsson HÄRNÖSAND
18-6 1934 Löjtnant Helge Wall HANDEN
23-6 1934 Gunnar Johansson KARLSHAMN

70 år född den

2-4 1939 Ingemar Åström NORRKÖPING
4-4 1939 Tore Forsse'n HÄRNÖSAND
4-4 1939 Tekniker Rolf Henriksson TIMRÅ
6-4 1939 Sten Persson VÄSTERVIK
8-4 1939 Curt-Erik Borg NORRAHAMMAR
9-4 1939 Rolf Larsson KARLSHAMN
16-4 1939 Björn Askensjö HÄGERSTEN
21-4 1939 Sven Esplund NACKA
21-4 1939 Bengt-Erik Jansson TORSLANDA
24-4 1939 Jan-Ivar Andersson HÄGERSTEN
24-4 1939 Lars Lindstedt HANDEN
26-4 1939 Yrkeslärare Göran Hagman LUND
26-4 1939 Lars-Erik Karlsson VÄXJÖ
26-4 1939 Rune Wallin RÖDEBY
27-4 1939 Birger Johansson TRELLEBORG
30-4 1939 Busschaufför Gösta Dennis Olausson LYSEKIL
1-5 1939 Håkan Emanuelsson HALMSTAD
1-5 1939 Ulf Flodström NÄMDÖ
1-5 1939 Bertil Malmfors LINDOME
4-5 1939 Svante Wänelöf NYNÄSHAMN
5-5 1939 Generalsekreterare Erik Kylengren STOCKHOLM
6-5 1939 Veikko Bern TRELLEBORG
6-5 1939 Lars Tune'r HAMMARÖ
8-5 1939 Åke Westberg ÖSMO
12-5 1939 Tord Börjesson NYNÄSHAMN
15-5 1939 Curt-Göran Olsson SUNDSVALL
17-5 1939 Oscar Bargel LYSEKIL
19-5 1939 Lars-Olov Magnusson NORRTÄLJE
24-5 1939 Stig Helgesson VÄSTERVIK
29-5 1939 Kontorsvakmästare Robert Kjelsson SUNDSVALL
2-6 1939 Sven Åke Persson VÄSTERHANINGE
3-6 1939 Tord Johansson FÄRGESTAD
6-6 1939 Lärare Åke Kimell VISBY
11-6 1939 Kapten Bernt Viksten ÖSTERSUND
12-6 1939 Henry Skeppmark STAVSNÄS
18-6 1939 Arne Sjölin TRELLEBORG
26-6 1939 1:e driftsingenjör Folke Kvarnström FRÖSÖN
29-6 1939 Karl-Gustav O. Ekström KARLSKRONA

65 år född den

5-4 1944 Lennart Holmqvist NORRKÖPING
13-4 1944 Carl Fredrik Ebeling GÖTEBORG
17-4 1944 Kenneth Magnusson NORRKÖPING
19-4 1944 Bo Ivarsson LAMMHULT
20-4 1944 Löjtnant Leif Stenqvist ÖSMO
22-4 1944 Roland Jansson GÖTEBORG
23-4 1944 Per-Erik Thorbjörnsson HALMSTAD
26-4 1944 Bertil Hansson TORSLANDA
28-4 1944 Örlogskaptän Nilas Nilsson VIKBOLANDET
30-4 1944 Förs.ingenjör Leif Andersson V FRÖLUNDA
30-4 1944 Bernt Berntsson KARLSKRONA
30-4 1944 Mats Larsson FALKENBERG
2-5 1944 Ingenjör Leif Jonsson UPPLANDS VÄSBY
4-5 1944 Torbjörn Hallerdal SUNDBYBERG
4-5 1944 Bertil Prodenius GENEVAD
4-5 1944 Birger F. Sörensson DROTTNINGSKÄR
5-5 1944 Robert Fahlman HÄRNÖSAND
5-5 1944 Lennart Nilsson LISTERBY
5-5 1944 Kenneth Swanvall STOCKHOLM
7-5 1944 Charles Eriksson ÖDESHÖG
8-5 1944 Christer Carle'n HALMSTAD
8-5 1944 Förman Ingemar Cederqvist VÄSTERÅS
10-5 1944 Bo Johansson VÄSTERVIK
12-5 1944 Hans Carlsson MALMÖ
14-5 1944 Bernt Klevinge HANINGE
14-5 1944 Fiskare Bertil Svahn VÄRÖBACKA
19-5 1944 Sven Norberg LJUGARN
26-5 1944 Nils-Erik Israel ONSALA
28-5 1944 Bengt-Åke Johanson NYNÄSHAMN
1-6 1944 Marindirektör Lars Källemark LYCKEBY
8-6 1944 Curt Szymasko TRELLEBORG
9-6 1944 Sjukvårdare Björn Hagbäcker VÄSTERVIK
9-6 1944 Pensionär Claes Nerhagen VEJBYSTRAND
10-6 1944 Bankdirektör Anders Sigrén TYRESÖ
11-6 1944 Lars-Åke Andersson HALMSTAD
12-6 1944 Lars Walle'n STOCKHOLM
13-6 1944 Åke Jonsson STOCKHOLM
14-6 1944 Lars-Ove Reis MOLKOM

16-6 1944 Rune Bengtsson STOCKHOLM
24-6 1944 Hasse Rådlund GÖTEBORG
29-6 1944 Överstelöjtnant Allan Viberg HÄRNÖSAND
30-6 1944 Hans Göran Östervall VÄSTERVIK

60 år född den

1-4 1949 Mättningsman Kenneth Hansen LYSEKIL
2-4 1949 Jens Antonsson LYSEKIL
2-4 1949 Martin Eklund SÖRÅKER
6-4 1949 Maskinist Lars Persson LYSEKIL
8-4 1949 Liss-Anders Andersson MALMÖ
15-4 1949 Örlogskaptän Claes Grönberg VENDELSÖ
24-4 1949 Maskinist Lars Svensson LYSEKIL
5-5 1949 Förman Ingvar Käll HALMSTAD
8-5 1949 Kjell-Åke Nilsson GÖTEBORG
13-5 1949 Thomas Frisk ÄLANDSBRO
16-5 1949 Sven Sundqvist ALNÖ
17-5 1949 Ingenjör Ulf Jansson PARTILLE
3-6 1949 Sture Thorngren ÅKERSBERGA
21-6 1949 Örlogskaptän Christer Wallin VISBY
23-6 1949 Bosse Oskarsson VARBERG

50 år född den

2-4 1959 Annelie Sandgren ALVESTA
14-4 1959 Avdelningsdirektör Sven-Åke Lindberg TYRESÖ
21-4 1959 Mariningenjör Maths Witt TRELLEBORG
26-4 1959 Mikael Gunnarsson VETLANDA
2-5 1959 Målare Magnus Alexandersson LYSEKIL
16-5 1959 Tekniker Roger Eriksson NYKVARN
20-6 1959 Göran Andersson TRELLEBORG
27-6 1959 Peter Olle'n MALMÖ

40 år född den

8-4 1969 Eva Sillén LANDVETTER
11-4 1969 Fastighetsvärd Anders Lewhagen TRELLEBORG
29-6 1969 Stefan Bengtsson BORÅS

30 år född den

14-4 1979 Studerande Johan Haglind STOCKHOLM
19-4 1979 Roger Wikström SALT SJÖ-BOO
1-5 1979 Markus Nord VÄSTERVIK

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Göteborg

Gunnar Hjort
Jan-Erik Karström
Olof Melin
Rein Truija

Halmstad

Bertil Carlsson
Anders Fajersson
Peter Tegstad
Martin Tärnberg

Karlskrona

Göran Pantzar
Åke Andersson
Jonas Andersson
Bosse Bengtsson
Lars-Erik Blomqvist
Lars Gelderman

Lars Gren

Birger Hjalmarsson
Lars-Erik Johansson
Rolf Larsson
Bengt Larsson
Bernt-Eric Mattisson

Tord Petersson

Lars Saager
Matthias Svensson

Norrtälje

Jan Jutebo
Jan Fredrik Jutebo

Lysekil

Tore Larsson
Stockholm
Christer Karlström
Mikael Löfberg
Johan Resare

Carl Stenport

Per Stridsberg
Lars-Åke Åsell
Sundsvall
Bert Lehnberg
c/o Bo Sahlén
Taubesällskapet N.Ost

Varberg

Conny Benjaminsson
Rune Bergström
Hans Gustafsson
Jan Johansson

Växjö

Gunnar Gustavsson
Bo Ivarsson
Kurt Pehrsson
Norrköping
Mats Grenstadius

Björn Lundström

Anders Österlund

Trelleborg

Tommy Delinder
Sveneric Johnsson
Henry Leo

Kalmarsund

Lars-Eric Ericsson
Björn Melin
Karlstad-Värmland
Kalle Ljungberg
Kjell Nilsson
Roger Tännström

Avlidna kamrater

Ekonomichef Björn Bennvid YNGSJÖ
Född den 11 december 1947 Avliden den 5 december 2008

Berth Brindefeldt ÄNGELHOLM
Född den 10 oktober 1933 Avliden den 12 januari 2009

Fanjunkare Per-Olof Carl Falk VÄXJÖ
Född den 26 december 1936 Avliden den 10 januari 2009

Kurt Carlsson KARLSKRONA
Född den 3 mars 1943 Avliden den 4 augusti 2008

Trädgårdsmästare Åke Carlsson TVÅÅKER
Född den 30 juni 1935 Avliden den 11 november 2008

Åke Dahlberg SUNDSVALL
Född den 10 juli 1925 Avliden den 6 januari 2009

Karl Dahlqvist NORRTÄLJE
Född den 6 augusti 1917 Avliden den 26 november 2008

Elingenjör Peter Dieckmann ALNÖ
Född den 6 oktober 1937 Avliden den 6 januari 2009

Henning Ekman ÄNGELHOLM
Född den 16 juni 1926 Avliden den 6 april 2008

Tulltjänsteman Lars Eriksson AKERSBERGA
Född den 24 juni 1935 Avliden den 25 augusti 2008

Jan Huzell GÄVLE
Född den 7 augusti 1938 Avliden den 2 december 2008

Ragnar Jansson NORRTÄLJE
Född den 1 oktober 1925 Avliden den 11 december 2008

Lars Erik Jetsén MÖLLE
Född den 20 maj 1934 Avliden den 19 januari 2009

Verkmästare Knut Jönsson RÖDEBY
Född den 22 november 1927 Avliden den 30 september 2008

Rune Karlsson GÖTEBORG
Född den 7 oktober 1925 Avliden den 28 november 2008

Rolf Kristiansson TRELLEBORG
Född den 27 februari 1933 Avliden den 12 december 2008

Örlogskaptен Bengt Leffler GÖTEBORG
Född den 13 april 1921 Avliden den 11 december 2008

Ingenjör Rune Liebgott NORRKÖPING
Född den 27 maj 1924 Avliden den 5 november 2008

Slöjdlärare Gunnar Lindestrand VÄSTERVIK
Född den 22 juni 1934 Avliden i maj 2008

Håkan Miles GÖTEBORG
Född den 5 oktober 1922 Avliden den 2 januari 2009

Maskinist Fred Mårtensson ROTTNE
Född den 13 februari 1930 Avliden den 1 december 2008

Peter Nielsen BÅSTAD
Född den 6 mars 1959 Avliden den 19 januari 2009

Gunnar Nilsson HÄRNÖSAND
Född den 21 jan 1947 Avliden den 5 december 2008

Karl-Gösta Norrman SUNDBYBERG
Född den 8 februari 1920 Avliden den 22 juli 2008

Sjöman Gösta Daniel Olofsson GRUNDSUND
Född den 23 januari 1928 Avliden den 2 oktober 2008

Bertil Olsson BANDHAGEN
Född den 20 januari 1939 Avliden under 2008

Henry Persson ÄNGELHOLM
Född den 8 oktober 1929 Avliden i september 2008

Kaptен Sixten Persson KARLSKRONA
Född den 30 augusti 1919 Avliden den 7 november 2008

Rune Rustaeus GÖTEBORG
Född den 7 februari 1929 Avliden i november 2008

Karl-Oskar Skeberg VETLANDA
Född den 16 juli 1927 Avliden den 13 december 2008

Gustav Svensson TRELLEBORG
Född den 20 juni 1921 "Avliden 2009-01-01"

Ingenjör Sven Jonas Wallin ÄNGELHOLM
Född den 17 maj 1923 Avliden den 2 december 2008

Lars-Erik Åström JOHANNESHÖV
Född den 6 april 1939 Avliden den 28 november 2008

Sune Öberg ÖRNSKÖLDSVIK
Född den 1 augusti 1926 Avliden den 3 december 2008

Hjalmar Östergren NORRTÄLJE
Född den 18 oktober 1910 Avliden den 5 december 2008

**Hedra våra avlidna kamraters
minne med en gåva till Flottans
Män.
Pg 5 88 19-4.**

**Efter Din betalning sänder FM
kansli blanketten till de sörjande.**

Lokalföreningarna informerar

Region Mitt

Gotland

Till den första träffen för vårterminen den 23 januari i Marinstugan samlades ett 20-tal medlemmar i Flottans Män, Gotland. Efter samling bjöds vi till bords för att avsmaka anrättningarna, som klubbmästaren Lennart Söderberg hade anrättat. En del redovisningar och information lämnades. Bibliotekarien Thomas Worms rapporterade från det ståndsmässiga 70-årsjubileet för Flottans Män i Nynäshamn, där vi även överlämnade gåvor.

Valberedningen har haft sammanträde inför kommande årsmöte och allt verkar vara klart. Information lämnades från styrelsen om pågående förhandlingar och aktiviteter angående framtiden för vår samlingslokal Marinstugan. Arrendet för marken från Gotlands Kommun löper under 2009, så vi måste finna en lösning för framtiden. Vi värnar om den tradition, som marinen haft på Gotland under många hundra år. Försvinner Marinstugan och vår kamratförening, så försvinner också den sista anknytningen till flottan och Gotland.

Föreningen har framförallt till uppgift att under trivsamma och kamratliga former befrämja och upprätthålla dessa marina traditioner på Gotland.

Den 27 mars och 24 april är kommande tillfällen, då vi samlas till kamratträffar inom Flottans Män, Gotland.

Thomas Worms
Olof Berglund

Haninge

Efter det att kommandörkapten Per Wahlberg i oktober presenterat den kommande boken om Kustflottans historia och en lyckad 70-års jubileumsfest i december hos Flottans Män (FM) i Nynäshamn, fick FM i Haninge och Nynäshamn, som sista programpunkt före jul, möjligheten att delta i 4. sjöstridsflottiljens avslutning på Berga.

Kamraterna Hans Martinell och Bo Schagerberg i FM Nynäshamn föreslog redan 2007 flottiljedningen, att FM skulle få tillfälle att uppmärksamma välförtjänt sjöman inför utryckning, vilket då välkomnades av

flottiljchefen. Vid flottiljavslutningen 2007 kunde därför FM i Nynäshamn premiera en välmeriterad värnpliktig sjöman.

Efter det att flottiljen 2008 ombaserat från Muskö till Berga, fick vid flottiljavslutningen i december såväl FM i Nynäshamn som i Haninge äran att överlämna bokpremier och penninggåvor till sjömännen Gustav Kahl, *HMS Landsort* och Fredrik Hansson, *HMS Visborg*. Marinens musikkår förgyllde ceremonin, som inleddes med, att respektive chefer redovisade genomförd verksamhet, varefter välförtjänta belöningar utdelades. Flottiljchefens tänkvärda ord inför kommande helger avrundade ceremonin, som avslutades traditionsenligt med Flottans defilieringsmarsch. Samtlig personal vid flottiljen intog därefter en gemensam måltid i Valhall, till vilken även FM var inbjudna.

FM i Haninge kommer att besöka förbandet i april och då även få information om kommande insats utanför Somalias kust.

Christer Widgren

Stockholm

Lillejul i Stockholmsföreningen 2008

Fredagen den 5 december var en gråmulen och småregnig dag, ingen snö och ett par plusgrader. Blåsten kastade sig emot en i gathörnen och motvind rådde hur många kvarter man än rundade (Man kunde tro sig vara i Karlskrona). I detta väder anlände vi en liten men tapper skara på cirka fyrtio personer för att ombord på Viking Lines Cinderella fira årets Lillejul.

Vi anlände från skilda håll till terminalen och där låg hon vitskimrande som en oändligt stor svan. Avgångshallen var packad med folk och man undrade, hur alla skulle få rum. Väl ombord skingrades alla för att ta sina hytter i besittning. Lillejul inleddes sedan med ett välkomstarrangemang i konferensavdelningen, där vår kanslichef med bisittare hälsade välkommen på ett lättamt sätt och med några roliga historier. Efter en stunds minglande var det dags för det stora julbordet, som vi delade med ett trevligt gäng ungdomar (Medelålder högst trettio) i en egen matsal. Snapsvisor sjöngs traditionsenligt och stämningen var på topp. Servicen var utmärkt och maten delikat.

Efter middagen vidtogs dans och allehanda nöjen, som bjuds på dessa flytande nöjespalats.

Kvällen och natten nyttjades efter för-

måga. Flertalet somnade nog in strax efter midnatt.

Mariehamn beskådades morgonen därpå från frukostbordet och därefter var det dags för återfärd. Besök arrangerades såväl på brygga som i maskin. Högst imponerande prestanda och skick kunde noteras, liksom en långt driven miljömedvetenhet i alla led. De flesta passade på att handla presenter och att fylla sina dryckesförråd till julen. Så var det dags för dagens stora buffé, som vi intog i ett avskilt utrymme i den stora matsalen. Även denna dag smakade julbordet riktigt gott. Efter en stillsam återhämtning på eftermiddagen, var det dags att debarkera vid pass 16-tiden.

Jag tror att de flesta deltagarna instämmer med mig, när jag konstaterar, att denna Lillejul var bättre och billigare än föregående år. Det är bara att beklaga, att så få tog chansen att följa med på denna trevliga resa. Vi hoppas på bättre anslutning till nästa år. Slutligen ett stort tack till Leif Ljunglund och Ingvar Svensson, som ordnat denna färd.

Er ordförande
Örjan Sterner

Hallanddagen

Söndagen de 25 januari samlades vi på Sjöhistoriska Museet och genomförde evenemanget "Flottans Mäns Hallandsdag", detta för att väcka liv i allas våra minnen kring vår sista jagare, *HMS Halland*. Vi var 62 medlemmar med anhöriga, som kom från alla lokalföreningarna i Region Mitt: från Nynäshamn, Haninge, Norrtälje och Södertälje.

Efter samling i stora hallen åt vi lunch i museets restaurang. Därefter minglade vi runt den modell i skala 1:50, som numera finns på museet. Därefter samlades vi i filmsalen, där skriftställaren redogjorde för Hallands tekniska data: displacement, längd, bredd, bestyckning och lite historia. Efter det tog Erik Holmgren, som tjänstgjort ombord som fartygsingenjör under många år, över. Han berättade med lust och inlevelse om livet ombord: rutiner, traditioner, glädjämnen och roliga episoder. Han gjorde det med hjälp av bilder, ljudinspelningar och sång tillsammans med sin kompis Bosse Furén.

Det är skriftställaren och Erik Holmgrens förhoppning, att alla tycker att evenemanget blev lyckat och trevligt och att det kommer att bidra till att minnet av jagaren Halland kommer att leva vidare i våra sjömanshjärtan under många år.

Lars Biärsjö

Årsmöte

Vi håller vårt årsmöte torsdagen den 19 mars på Restaurang Blasieholmen, Blasieholmsgatan 4C. Samling sker klockan 17.30. Först får vi lyssna till ett föredrag av kommandörkapten Gösta af Klint, före detta långresechef, där han berättar om sin tid ombord som matros på ostindiefararen Göteborg. Sedan håller vi själva årsmötet och därefter äter vi pytt i panna med öl och en snaps, som föreningen bjuder på.

Qi Gong

Under tiden 13 – 17 juli har vi träningar i Qi Gong på Stora Tratten. Qi Gong är en stilla kinesisk gymnastik, som ger själslig harmoni och som skapar ett inre lugn. Träningen hålls varje förmiddag och alla är hjärtligt välkomna. Inga förkunskaper behövs.

Med vänlig hälsning

Maud Biärsjö

Västerås

Det är hög tid för ett livstecken från Mälarens pärla, Västerås. Föreningen har under en lång tid jobbat i ganska svår motvind, men nu i februari har vi haft vårt årsmöte och valt en fullsatt styrelse, som har en god chans att klara ut resten av problemen.

Största svårigheten är naturligtvis det vikande medlemsunderlaget och den ökande medelåldern. I Västerås har vi en svårjobbad situation, men vi kämpar vidare. Den andra stora stötestenen är, att vi blivit uppsagda från vår lokal, som nu kommunen dessutom sålt vidare. Och att hitta en trevlig lokal med avgifter från knappt åttio medlemmar blir svårt, men inte omöjligt.

Presidiet i nya styrelsen består av Leif Kihlberg ordförande, Bengt Larsson sekreterare, Stig Andersson kassör och Lars-Göran Nilsson vice ordförande. Till styrelsen har också kopplats dugliga medlemmar som klubbmästare och lokalförvaltare.

Även om framtiden inte avtecknar sig med några rosenskimrande kanter, så tycker jag att vi har en god chans att erbjuda en bra verksamhet under de närmaste åren.

Under hösten firade föreningen sin sjuttioåriga tillvaro med en god måltid i Marinlokalen med runt trettioåttio herrar och damer. Efter ordförandens högtidsföredrag, om vilka faktorer som mest påverkat föreningens tillkomst och de första tio årens verksamhet, kunde man börja njuta av maten och roa sig med lotterier, musikgissning och gemytlig samvaro.

Vi ska också under våren lägga oss i hårdträning för den Mellansvenska femkampen. Bucklan befinner sig just nu på påseende hos en annan förening.

Leif Kihlberg

Region Syd

Karlshamn

Så har jul- och nyårshelgerna passerat. Vi står inför ett nytt verksamhetsår. Nu i mitten av februari har även vi i Karlshamn fått vinter med några minusgrader och ett tunt snötäcke.

Vi avslutade året 2008 med ett stort och innehållsrikt julbord, som vår festkommitté hade dukat upp. Vi fick även besök av Österslättskolans Lucia, tärnor och stjärngossar.

Årets första månadsmöte hade konst som tema. Vår medlem Johnny Martinsson, som är en välkänd konstnär, berättade om hur ett konstverk växer fram från tanke till verkställighet. Ett flertal av våra medlemmar besökte mötet och ställde frågor till Johnny.

Månadsmötet den 9 februari svarade vår damklubb Ankaret för. De bjöd på skotsk mat och kvällens tema var Skottland. Jan Florén hade sammanställt ett fantastiskt bildspel över vår resa i Skottland. Inbjudna till Skottlandsaftonen var även de resenärer, som tillhör Odd Fellow här i Karlshamn.

Så vill vi i FM Karlshamn önska alla kamratföreningar runt om i Sverige ett intressant verksamhetsår 2009.

Lars-Erik Johansson

Kristianstad

FM Kristianstad återkommer efter en tids frånvaro.

Vi har haft sorg i föreningen, då två av våra medlemmar lämnat oss för alltid. Ingvar Axelsson avled under en fisketur på Ivösjön. Ingvar var en av dem, som grundade FM Kristianstad. Han lämnade styrelsen 1995, men var kvar som revisor livet ut. Vi saknar Dig Ingvar!

I mitten av september nådde oss budet, att vår nestor och allt i allo Torsten Nilsson gått bort efter en kort tids sjukdom. När vi 1993 anordnade Riksmötet drog Torsten det tyngsta lasset med sin vilja, sitt engagemang och sina kontakter.

Nu till årets händelser. Första halvårets program klubbades vid ett styrelsemöte i januari och innebär:

19 mars, örlogskapten Joakim Svensson från Marinbasen berättar om "Dagens marin"
23 april, Per Gustavsson visar bilder med musik under rubriken "Bildspelet i Vår Herres Hage".

14 maj, vår sekreterare Lars-Ingvar håller föredrag under rubriken "Upplevda ubåtsincidenter".

13 juni, Lars-Ingvar och Göran Lundblad

leder en utfärd till Karlskrona skärgård. Samling vid Soldathemmet kl 0800. Transport med egna bilar. Om tillräckligt stort deltagarantal kan ev annat färdmedel ordnas. Anmälan senast 30 maj till Lars-Ingvar, tel 235031 eller Göran, tel 228393. Egen matsäck, oömma kläder och glatt humör rekommenderas!

Vi har haft glädjen att hälsa en nygammal medlem Sven Stene välkommen åter i föreningen.

FM-hälsningar från Kristianstad

Lennart Fredriksson

Trelleborg

Från ett strålände vinterväder i Trelleborg kan vi berätta, vad som hänt, sedan vi rapporterade förra gången.

År 2008 avslutades, traditionsenligt, med julfest, där även damerna deltog. Julmaten hade som vanligt vår egen kock, Leif "Beiji", komponerat och denna gången bestod julmaten av entrérett med sillvariationer, "Dansk fläsksteg" med rödkål samt Ris a la Malta till efterrätt. En fullsatt föreningslokal lät sig väl smaka och efter mat och dryck och allehanda artigheter med tillönskan om God Jul och Gott Nytt År, underhöll Carmen Söderberg på dragspel. Mätta och belåtna drog medlemmarna, med respektive, hemåt i decemberratten under småtimmarna.

Det nya året inleddes med, att informationschefen Kjell Göthe från Kockums AB, besökte oss. Medlemmarna fick en utförlig beskrivning av verksamheten vid Kockums AB, som numera ingår i den tyska HDW-gruppen. Tyngdpunkten på informationen löd "Korvett typ Visby" och Kjell Göthe beskrev projektet utförligt ur såväl teknisk som ekonomisk synpunkt. Efter informationen gavs, de mycket intresserade medlemmarna, tillfälle att ställa frågor och fick, givetvis omgående svar av Kjell. Det var med stor tacksamhet, som vi kunde summera, att ytterligare en kväll hade blivit lyckad och vår ordförande, Göte Lindberg kunde rikta ett tack till Kjell Göthe, som i besvärligt vinterväglag kört från Karlskrona för att informera oss. Samtidigt kunde också ett varmt tack riktas till vår vice ordförande, Mats With, som under kvällen bistod Kjell Göthe och som också varit ansvarig för kvällens program. En poäng i sammanhanget är ju, att Mats och Kjell båda, är anställda vid Kockums AB.

Årets andra möte blev årsmötet, som ägde rum den 5 februari. Innan årsmötetsförhandlingarna ägde rum, avtäcktes en tavla föreställande vår högste beskyddare, amiralen HM Konung Carl XVI Gustav. Efter avtäckningen sjöngs, i en fullsatt föreningslokal, Kungssången. Efter detta följde sedan parentation med en tyst minut över de medlemmar inom föreningen, som avlidit under

året. Efter detta lämnade sedan vice ordföranden Mats With en aktuell försvarslägesrapport. Medlemmarna kunde konstatera, att det rör på sig, vad gäller försvarsdebatten. Många av medlemmarna klagade på, att man har svårt att hänga med i denna debatt. Hur kommer det att se ut? Vilka är målen? Hur drabbas flottan? Mats kunde givetvis inte lämna svar på frågorna, utan kunde på ett någorlunda sätt summera, hur debatten går för närvarande. Alla var överens om, att vid nästa månadsmöte kan det vara annorlunda igen och det poängterades, att försvarsupplysningen är en viktig del i vår verksamhet och att den måste hållas aktuell och uppdaterad hela tiden.

Efter ceremoni och information kunde ordföranden hälsa fyra nya medlemmar välkomna i gemenskapen. Medlemstalet ökade under 2008 med 11 och totalt hade föreningen 152 medlemmar vid årsskiftet. Verksamhets- och förvaltningsberättelserna föredrogs och var väl genomarbetade. Valberedningen hade ett lätt arbete, eftersom inga avsägningar förelåg. Valen kunde därför klaras av på ett effektivt sätt och samtliga, vars mandattid utgick, valdes om. Efter mötet smakade ärtsoppa med varm punsch och pannkakor förträffligt.

Med vänliga hälsningar
Åke Jönsson

Växjö

Från ett i skrivande stund vinterligt Växjö, cirka 5 cm snö och någon minusgrad, kommer här några rader om de aktiviteter, som vi avslutade det gamla året och inledde det nya med.

Höstfest den 21 november

I den mörka höstkvällen sökte sig 26 personer till Marinstugan nyfikna på vad klubbmästarna hade att bjuda på. Jag tror, att ingen blev besviken. På menyn stod nämligen som förrätt laxbakelse, som varmrätt köttgryta och desserten var äppelkaka med vaniljsås, allt avslutat med kaffe och kaka.

En av de deltagande medlemmarna, Mats Eliasson, hade nyligen fyllt 60 år. Lennart gratulerade och överlämnade till Mats det sedvanliga glasankaret.

Årets sista **Tisdagsträff** den 2 december lockade ett tiotal deltagare. Den, som denna gång stod för kaffe och smörgås, var Anders Karlsson.

Årets sista aktivitet var **Lille-Jul** den 12 december, som lockade 34 deltagare. Dagen till ära hade Kung Bore gjort marken vit och adventsljusstakarna lyste välkomnande i Stugans fönster, vilket gjorde, att en viss julstämning kunde kännas. Efter inledande glögg med tillbehör och lite mingel hälsade Lennart alla välkomna. Klubbmästarna Leif och Sten bjöd in till ett dignande julbord, där

det mesta, som vi förknippar med ett sådant, fanns framdukat. Dock saknades mandeln i risgrynsgröten. Den hade gått åt till glögg. Så den som hade hoppats att få en "hint" om eventuellt giftermål framöver, blev kanske besviken. En ungdomlig Lucia med tomtens följd av något grånade stjärngossar trädde in i salen och sjöng Luciasången med den äran.

Kvällen förflöt under god stämning med allsång, framförande av stämmingsfulla julsånger på trumpet av Stefan Sandgren samt långdans, inte kring någon julgran men väl kring "murstocken". Ett lotteri såldes där vinsterna var av det ätbara slaget, bröd, choklad, sill, äppelmos m m. Årets sista dragning i medlemslotteriet gjordes. Vi säger grattis till den, som denna gång hade tur på sin sida, nämligen Klas Gustavsson Växjö. Vinsten är som vanligt gratis deltagande för två personer i valfri aktivitet utom höstfesten på Wilhelmshill.

Lennart tackade och överlämnade blommor till Leif Carlsson och Sten Svensson för gott arbete i köksregionerna och likaledes till Anders Karlsson för arbetet med uthyrningen av Marinstugan.

Årets aktiviteter inleddes med **Tisdagsträff** den 13 januari med bortåt 10 deltagare. Kurt Olsson, med förflutet som radiotelegrafist i Flottan, visade på dator en hemsida, som en radiotelegrafist lägger ut med bl.a. bilder från svunna tider inom flottan. Lennart Salomonsson svarade för kaffe och smörgåsar.

Fredagen den 30 januari hade vi **Årsmöte** i Marinstugan med 30 deltagare. Mötet inleddes med en tyst minut för bortgångna medlemmar. Stig Pettersson ledde årsmötet med bravur och förhandlingarna var snabbt avklarade. Som ny ledamot i styrelsen efter bortgångne Per-Olof Carlvaldes Leif Carlsson I övrigt var det omval över hela linjen. Efter avslutade förhandlingar avåts den sedvanliga pyttipannan med tillbehör.

Under kvällen uppvaktade Lennart två medlemmar, som nyligen fyllt jämna år. Jubilarerna var Klas Gustavsson 80 år och Hans Hagström 70 år, vilka fick ta emot var sitt glasankare ur Lennarts hand. Lennart delade också ut Veteranmärket till vår äldste medlem (90+), Einar Gunnarsson, Einar, som senare under en halvtimmes tid berättade om sin barndom och uppväxt och vad som ledde fram till, att han tog värvning i flottan. Einar berättade vidare om den långresa med pansarskeppet Manligheten, han kort efter sin inryckning fick vara med om. Tiden i flottan, han berättade om, var runt 1937, så det är ett tag sedan. Men minnet var det inget fel på, inte humorn heller.

Den 3 februari var det åter dags för vår månatliga **Tisdagsträff**, som lockade 10 personer, vilka lät sig väl smaka av Stens kaffe med smörgåsar.

Hälsningar från FM Växjö.
Anders Karlsson

Region Väst

Göteborg

På arkivens dag, som gick av stapeln på Frölunda Kulturhus, ställde Lennart, Per-Olof och Hans upp och informerade om Flottans Män och vår verksamhet i Marinstugan.

Julmarknad på Hönö var beskriven i en liten annons i GP. Vi blev några Flottans Män med damer, som efter rundringning tog båten ut till Hönö. Vi lade till vid fiskemuseet, där Lars Nordenberg med medhjälpare huserade och bl.a. serverade stekt sill på hårt bröd. Efter rundvandring gick vi vidare till andra utställare på ön. På hemresan vankades det både mat till rimliga priser och underhållning från besättningen.

Höstavslutningen på *HMS Småland* kan man väl nu kalla för en tradition. Det får inte plats mer än ett tjugotal personer i gunrummet, så fler blir inte inbjudna. Det var som vanligt hög stämning, som toppades med god mat med den obligatoriska glögg som välkomstdrink.

Luciafirandet på Nya Varvetskolan, där Bojen hade lagt ner mycket arbete, var inte så välbesökt, som man skulle önskat. Omställningsmässigt gick det bra, men önskemål finns, att fler Bojor och Flottans Män finner sig denna dag. Sångkören underhöll oss med julsånger och gladde även publiken med en och annan historia från den vida världen. Sedan blev det dags för årets Ljusdrottning med följe att inträda och av tradition fick Lucian mottaga ett halssmycke från Flottans Män som minne av denna dag.

Lelle julafton blev åter en lyckad tillställning med sextio personer vid dukade bord. Jag tror inte att det fanns någon, som kunde klaga på varken den kalla eller på den varma maten, som fanns att tillgå. Tomten kom och delade ut julklappar, ett trevligt avbrott i åttandet.

Vesper i Frölunda kyrka är även det en tradition med Hemvärnets Musikkår, som spelade i den till sista platsen välfyllda kyrkan. I år var det fler kamratföreningar än tidigare, som ställde upp med sina klubbfanor. Det är viktigt, att vi visar upp oss syns.

Årets första klubbafon med trettio medlemmar lyssnade till amiralen Odd Werin, som är stf chef för Marinens taktiska stab, då han berättade om, hur marinen deltagit i och är aktuellt för i nya utlandsmissioner, en mycket trevlig framställning av vad marinen gör i nutid. Jag tror att många av oss skulle ställa upp på missionen runt Afrikas horn, om vi fått förfrågan för cirka fyrtio år sedan.

Kvällen avslutades med sedvanligt hemlagad ärtsoppa och pannkakor.

Vi i GSMK (Göteborgs Samverkande

Militära Kamratföreningar) består av ett tiotal olika föreningar, som har ett antal träffar per år, där det diskuteras och planeras att göra gemensamma aktiviteter för våra medlemmar. I vår blir det som vanligt en tur till Kängö, där vi kan välja på en botanisk eller kulturell vandring. Senare under året är det tänkt, att vi skall göra en resa till Norge, där vi kommer att besöka bland annat Oscarsborgs fästning i Dröback. Håll utkik, för det kommer mer information i Pejling och i Marinstugan.

I samband med Ubåtsvapnets 100-årsjubileum år 2004, gavs det ut en Jubileumsskrift, Svenska Ubåtsvapnet 100 År. Där finns mycket att läsa om Ulvenkatastrofen, om hedrandet ombord på bärgningsfartyget Belos av de omkomna, som vid förlisningsplatsen för händelsen, sjösatte en krans för hedrandet av de omkomna, på dagen 60 år efter katastrofen. Ubåtsmän berättar om sina upplevelser före, under och efter andra världskriget och en massa annat. Mängder av bilder finns i boken. Boken är nu omgjord till en CD. Där kan man med datormusen "rulla" fram texten i samma ordning, som den förekommer i boken och i den takt man önskar. Man kan markera och skanna av sidor och bilder, skriva ut dem eller överföra dem till ett program och sända dem per Internet. Du behöver programmet Adobe Reader, vilket de flesta redan har. Om inte, kan Du gratis hämta hem senaste versionen genom länken <http://get.adobe.com/se/reader/>

CD-skivan kostar 50:- plus porto 6:- kronor Du kan beställa den av Styrelsen FM Göteborg.

God fortsättning på det nya året önskar kamraterna i Göteborg.

Lars-Erik Wennersten

Halmstad

Ett nytt verksamhetsår har kommit igång och det går mot en vår, fast i skrivande stund kan man undra. Nytt år nya möjligheter, nya aktiviteter och, kanske, en ny utlandsturné för Kavaljerna, med några klämmiga shanties kanske, vem vet. Vi tittar framåt med vidöppna ögon och positivt sinne.

På fjolårets sista kamratafton fick vi, förutom att äta goda ärter m.t. (militär förkortning för "med tillbehör"), lära oss en del om Sydafrika av förra läraren, numera globe-trottern, Stig Asterling. Något av det vi lärde oss var: Landet är inte så platt, som man tror, världens tredje största canyon finns inom landets gränser. I Klondyke fick man vaska fram guld, i Sydafrika kunde man plocka det. Att landet är svårregerat har vi förstått genom nyhetsmedia. Detta beror nog på att landet har 11 officiella språk och två kungadömen inom landets gränser. Nu

vet vi också, varför det är svårregerat. Många vackra bilder illustrerade föredraget.

Sista aktivitet i vår marinstuga det gångna året var den traditionella adventslunchen. Maten var, som traditionen bjuder, mycket god, stämningen hög och tillställningen var välbesökt. En del av deltagarna var speciellt inbjudna bl.a. en del damer, som ställt upp och hjälpt till i olika sammanhang, Baltic Sail m.m.

Lördagen den 6 december avsågs den numera nästan traditionella julkonserten. Denna gång hölls konserten, för första gången, i en lokal i stadens f.d. folkpark. Tillställningen avnjöts av cirka 400 betalande gäster, alltså publikrekord, så här långt. Förutom skönsång kunde en god landgång avnjutas i pausen. Efter avslutad konsert kunde de, som så önskade, ta en svängom till tonerna från ett proffsigt band, bestående av Kavaljerer.

Fjolårets sista aktivitet var uppaktningen av vår medlem, Sven Hedberg, som på luciadagen fyllde 105 år. Sven var, som vanligt, på gott humör och kan fortfarande berätta om, när han mönstrade till sjöss 1918.

Årets första kamratafton gick av stapeln i slutet av januari. Vid detta tillfälle gjorde våra klubbmästare sina sista klubbaftonsinsatser, eftersom de avgick vid årsmötet. De lyckades förträffligt också denna gång. Kvällens föredragshållare var Christer Harplinger, informationschef vid Hallandspolisen. Christer berättade på ett trevligt och informativt sätt om polisens arbete. Vi fick ta del av polisarbetets svårigheter med intressanta utvecklingar och en del konkreta fakta. Under föredragets gång ställdes många frågor.

Mångfalden av frågor visade, med all önskvärd tydlighet, att intresset var på topp.

I början av februari avhölls årsmötet. Förhandlingarna leddes även denna gång av vår hedersmedlem, Carl-Gustaf Bergenstråhle, och det för elfte året i rad. Några smärre förändringar gjordes i styrelsen. Våra klubbmästare Roy Larsson och Bengt Meijer avgick, Roy efter 12 år och Bengt efter 8. Till nya klubbmästare valdes Kjell-Åke Karlsson och Karl-Heinz Ewoldt och till kassör Arne Guntell efter Leif Leihed. Vi tackar de avgående och hälsar de nya välkomna till sina viktiga värv. Bengt Meijer utsågs vid årsmötet till hedersmedlem i föreningen. Han har varit ordförande i 11 år och klubbmästare i 8 samt deltagit i planering och genomförande av flera riksårsmöten m.m.

Vi i FM Halmstad är medlemmar i en gammal fin förening och det skall vi vara stolta över. Föreningens 70-årsjubileum firas lördagen 12 september i år.

Vi ses i marinistugan, förutom trevliga kamrater finns ett fint bibliotek.

Kjell A Jönsson

Richard de Garay

Lysekil

Tiden går, nytt år och snart är det vår.

Andra halvan av året 2008 har präglats av Regionvästmöte under augusti månad.

Deltagare var Karlstad, Varberg och Lysekil. Mötet avhandlades i god anda och avslutades med historik om marinens kustradio på västkusten. Älvsborg Radios sändarmaster kunde beses på andra sidan Gullmarn.

Studiebesök gjordes den 8 november på minröjningsfartyget Skaftö i Grundsunds hamn.

Där blev vi väl mottagna och förevisades om modern minröjning.

Trivselträff genomfördes i Klubbstugan den 7 september med ett femtontal deltagare. Träffen var mycket trevlig och uppskattad.

Representanter från styrelsen deltog den 25 oktober i ett extra Regionvästmöte i Göteborg.

Klubbafton avhölls den 21 november med ett tjugofemtal deltagare. Det blev en mycket trevlig afton, där Kalle Hallberg var på topphumör och berättade många roliga historier.

God fortsättning på verksamhetsåret 2009.

Sven-Gösta Swärd

Varberg

Snödropparna blommor och talgoxarna i grannskapet hörs sjunga upp sig inför en ny säsong med liv och värme. Med ett kraftfullt jordskalv i Skåne, som även kändes av utmed den halländska kusten, tog det gamla året avsked och det nya året välkomnades av en ansenlig meteor, som starkt lyste upp kvällsmörkret i sin bana över vår del av himlavalvet, innan den försvann bakom synranden i sydväst.

Men, vad har då hänt inom föreningen efter min senaste artikel i denna förträffliga tidskrift? Jo, utöver de trivsamma stunderna vid lördagskaffet har vi haft tre festliga och väl besatta sammankomster. Vid årtuspén i november deltog som gäst före läns-museichefen Bengt-Arne Person, som berättade om författarna Verner von Heidenstam, Gustaf Fröding och Oscar Levantin, vilka möttes en sommardag i Varberg för 120 år sedan,

Trots jordskalv och meteorer tog vi på sedvanligt vis farväl av det gamla året med ett gediget julbord i "marinistugan" som var smyckad med gran, ljus och julens varma färger och lika sedvanligt har vi hälsat det

nya med risgrynsgröt, kryddsill, bröd och därtill dryckjont av olika slag. Kluriga tävlingar och spontana inslag av sång, musik, dikter och goda historier har som vanligt bidragit till glädje och gemensam trivsel.

Därför ett stort och samfällt tack till alla er, som med intresse och energi har ordnat och donat i samband med alla evenemang under året och till alla er, som lika villigt och generöst deltagit i sammankomsterna.

Under det kommande halvåret har vi ett flertal sammankomster och evenemang, som skall sättas i verket. Störst av alla är firandet av föreningens 60-åriga tillvaro med bankett och dans lördagen den 16 maj. Som ett led i att marknadsföra föreningen och samtidigt tjäna en slant ska vi åter anordna "loppis i marinstugan" och servering av väfflor till kaffe. Hjälpt oss att skaffa saker och ting till försäljning! Tag gärna kontakt med någon inom styrelsen eller kom till något månadsmöte eller lördagskaffe. Tack på förhand!

För övrigt rekommenderar jag föreningens informativa och intressanta hemsida www.flottansman.se/varberg

Med vårhälsningar
Per Callenberg

Ängelholm

I min sista krönika före jul utlovade kåsören julbord i Kajutan. Men så blev det tyvärr ej. Arbetet med ombyggnaden tog betydligt längre tid än beräknat. Ett alternativ var, att flytta vårt julbord till Hantverks-huset, men där blev det dubbelbokat. Alltså blev det inget julbord 2008. Men vi överlevde i alla fall, konstigt nog.

Nu efter helgerna har duktiga frivilliga bland våra medlemmar målat om både tak och väggar. Tavlor och andra marina klenoder, som förut plockats ner, har åter efter en sakkunnig gallring med stor hjälp av Kjell Hansson, en av våra egna och välkända fartygsexpert från staden Helsingborg, åter

kommit på plats. Ett annat team har sorterat papper och pärmar, som nu i god ordning finnes på våra hyllor. Genom delvis förnyad ventilation skall allt som förvaras på väggar och hyllor i framtiden må bättre än tidigare.

Vid vårt årsmöte, som ägde rum i slutet på februari, återinvigdes vår uppdaterade Kajuta, som av enskilda f.d. sjömän även fått nya golv i pentry och förstuga. Hela renoveringen gick på cirka 245 000 kronor, varav hälften är betalt med egna medel. Tack för alla bidrag! Resten är finansierat med banklån mot säkerhet i tomt och fastighet, men detta skall ju på sikt också betalas med ränta och amorteringar. Vi måste få ihop kontanter med hjälp av lotterier gåvor och evenemang, som ger klirr i kassan. Styrelsen har bifogat en vädjan om ett extra bidrag, när årsavgiften för 2009 skall betalas in nu i dagarna. Det kan nämnas, att vi har en förhållandevis låg årsavgift på endast 200 kronor, av vilken cirka hälften går till vårt riksförbund och där till bland annat vår fina tidning, som du läser i just nu. Kolla bara vad en liknande skrift kostar och betänk, att vi får den hem i bostaden fyra gånger om året. Det är nog bättre att vädja om en extra slant, än att tvingas höja årsavgiften. Alla bidrag är välkomna, litet som stort. Tack till alla som ställer upp på ett eller annat sätt. Fler insatser i form av utvändig målning och annat som skall fixas när våren kommer.

Redan nu sticker det upp tidiga växter i våra rabatter. Det syns att en ny vår är på väg. När denna spalt läses, har vi redan avverkat årets första föredrag, som ägde rum den 16 februari, då vi hade besök av Försvarsutskottets ordförande Anders Karlsson. Vår titel på föredraget var "Har vi något försvar?" Svaret kommer i nästa krönika. Vi har även planerat ett besök på Valhall Park det gamla F 10-området, som numera drivs av PEAB Platschefen. där, Johan Hjelm, berättar om, vad som händer och skall hända där. Ett besök på Flygmuseet är inplanerat och därefter bjuder F.10 kamratförening, som är medarrangör, på en enkel måltid..

I maj har vi ännu ett militärt och intressant föredrag inbokat. Då kommer överste löjtnant Stig Rydell från Försvärshögskolan och kvällens tema är "Vad är Nato?" Säkerligen bör denna rubrik locka många till Bibliotekets Hörsal måndagen den 11 maj kl. 18.30.

Redan första maj har vi av tradition besök av Ängelholms musikkår, som gästar oss för 48:e året i följd och ger en efterlängtat musikstund utanför Kajutan. Efteråt blir det gemensam sillfrukost inomhus. Musiken på Östergatan och inne på vår gård är en mångårig tradition, som alla, även våra grannar, längtar efter.

Kåsören vill påminna om att delta i nationaldagsfirandet, dels genom att gå med i marschen från torget till vår fina Hembygdspark och även där synas helst klädda i vår klubbdräkt. Vi behöver visa oss i vår hemstad, om vi skall överleva.

Fundera också på att delta i vårt riksårsmöte i Västervik och där i trivsamma Lysingsbadet, en mycket trivsam anläggning i en trevlig och mysig stad.

I juni står vi svenskar som arrangerar för det Nordiska Militära Kamratmötet, som äger rum i Karlskrona. 11-14 juni. I Karlskrona svarar Marinbasen och Karlskrona kommun för arrangemanget med stöd av Flottans Män Karlskrona och KA 2 Kamratförening. Dessa träffar brukar samla många deltagare och är mycket intressanta.

Besök vår alltid söndagsöppna Kajuta mellan 9-12 och studera Gula Pärmerna, där anmälningar till våra aktiviteter kan göras. Gå även in på vår alltid uppdaterade hemsida, där du kan finna eventuella ändringar.

Ängelholmshälsningar till er alla genom

Gunnar Gunnarson

RESERVDELAR & TILLBEHÖR

Mer än 55000 delar i lager!

MARINSHOPEN

www.marinshopen.se

Butik Grossistvägen 1-5 Älvsjö Tel/Postorder 08-642 93 00

FULLSERVICEVARVET MITT I SKÄRGÅRDEN

Vi är specialister på trä, men servar och reparerar de flesta motorer och båtar, även aluminium. Reservdelar på lager till Yanmar och Volvo Penta.

ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB
BOX 15, 130 25 INGMARSÖ
08-542 461 36, batservice@swipnet.se

Styrkan börjar ta form

Försvarmakten inledde den 19 december planeringen för att delta i den EU-ledda operationen Atalanta utanför Somalias kust. Det svenska bidraget består av den internationella korvettstyrkan och en säkerhetsstyrka. Inriktningen är, att förbandet ska vara på plats i skiftet april-maj i år. Styrkan, som förbereder sig inför uppdraget, tar allt mer form. Det som i skrivande stund återstår att rekrytera, är bland annat viss medicinsk personal.

Korvettstyrkan kommer att bestå av cirka 150 personer och den ekonomiska ramen är satt till högst 285 miljoner kronor. Av dem är 75 miljoner kronor avsedda för strategiska transporter – alltså transporten av fartygen ner till området. Styrkan ska vara på plats i operationsområdet under högst fyra månader och huvuduppgiften är att skydda World Food Programmes humanitära hjälpsändningar till Somalia.

Fartygsbesättningarna på korvetterna består i år av anställda sjömän och officerare. Det gör, att de redan finns på plats och utbildningen pågår för fullt. Stödfartyget Trossös sjömän rycker in i olika omgångar och i skrivande stund (månadsskiftet januari – februari) har drygt hälften kallats in till förbandet, resten ryckte in senare under februari månad.

På fartygen pågår underhåll och komplettering av utrustning, som behövs för just detta uppdrag. I början av mars började fartygsbesättningarna öva på allvar till sjöss. De inledande övningarna sker fartygsvis, för att därefter bli alltmer avancerade och nå sin kulmen under en två veckor lång övning. Fartygen ska transporteras ned till området på Sealift, ett transportfartyg som kan sänkas ned i vattnet som en stor flytdocka. Anledningarna till att fartygen inte kör ner själva till området är flera. För det första hade man i så fall anlänt till området med ett behov av att underhålla fartygen omedelbart med bl.a. service på huvudmaskinerna. Dessutom kan besättningarna på fartygen utbildas hemma i Sverige under den tid transporten äger rum. Lösningen med Sealift är inte unik, Norge har exempelvis använt Sealift för sina patrullbåtar inför insatsen utanför Libanon för två år sedan.

Sverige har faktiskt redan haft en officer i området. Johan Spåhl ur tredje sjöstridsflottillen har studietjänstgjort på det Danska fartyget Absalon under två månader.

- Somalias kust är laglöst land. Behovet av internationell hjälp är stort, inte minst för att ge befolkningen en drägligare tillvaro. Krisen i Somalia förvärrades under min tid där nere och det blev två mycket händelserika månader med många värdefulla erfarenheter, både för egen del och för Försvarmakten, säger Johan Spåhl.

De svenska fartygen kommer att baseras i Djibouti och

Korvetterna Stockholm och Malmö under övningen ÖIB hösten 2008. Foto: Jimmie Adamsson

operera i ett av världens mest trafikerade områden – Adenviken/Afrikas horn. Den 15 maj ska styrkan vara beredda på att börja lösa sin viktiga uppgift, att eskortera FN:s mattransporter till det somaliska folket.

Jimmie Adamsson

Stödfartyget HMS Trossö. Foto: Jimmie Adamsson

SMART BÅTBOTTENFÄRG UTAN GIFTEN

MILJÖFRIS BOTTENFÄRG

NEPTUNE FORMULA

POWERED BY NATURE

rent skrov • rent hav
rent samvete

Batbottenfärg för Östersjöbruk. För farter upp till 35 knop. Svart och grå kulör samt anpassad Primer. Besök oss på mässorna i Göteborg, Stockholm och Helsingfors.

För närmaste återförsäljare, se www.neptuneformula.com

Lekmarine

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgatan 14	134 65	INGARÖ	
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	
Kanslichef	Lennart Bresell	08-449 31 58	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	
Medlemsregister	Nils-Gösta Persson	0320-557 44	Svansjö Magerhult 6	511 93	TORESTORP	n-gpersson@swipnet.se
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Webbmaster	Bengt-Olof Arnsten	063-57 93 00	Havrevägen 4 nb	831 71	ÖSTERSUND	
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Öppet tisdagar 9-16 tel och fax

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: **Jan Wikberg.**

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND	
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK	
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: **Örjan Sterner, Leif Kihlberg och Ove Hagström.**

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY	
Föreningslokal:	Marinstugan	0498-21 14 17	Södervägen 56 B	621 58	VISBY.	
Haninge	Christer Widgren	08-500 277 05	Sturevägen 1B	137 34	VÄSTERHANINGE	
Linköping	Gunnar Feldt	0709-40 64 00	Tuvgatan 28	589 57	LINKÖPING	
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING	
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.	
Norrtälje	Lars Krüger	0176-23 46 41	Norrviken 1472	760 21	VÄTÖ	08276578@telia.com
Föreningslokal:	"Marinlokalen"		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.	
Nynäshamn	Hans Martinelle	08-520 211 13	Hamngatan 7B	149 31	NYNÄSHAMN	
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	
Föreningslokal:	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	
Södertälje	Kåge Larsson	08-550 117 48	Nydalavägen 96	152 51	SÖDERTÄLJE	
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50	Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning), vasteras@flottansman.se
Västerås	Leif Kihlberg	021-38 18 15	Antikvarievägen 4	724 81	VÄSTERÅS	
Föreningslokal:	Marinlokalen	021-495 14 50	Krangatan 1	722 10	VÄSTERÅS	

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: **Göte Lindberg och Rolf Svensson.**

Kalmarstrand	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR	
Karlshamn	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN	parnhem@telia.com
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Rolf Svensson	0455-816 80	Haglovägen 4	371 37	KARLSKRONA	
Kristianstad	Lennart Fredriksson	044-12 28 16	Hjärtebackes väg 22	291 35	KRISTIANSTAD	
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV	jorgen.persson@telia.com
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG	
Västervik	Carl-Erik Edström	0490-184 20	Sjöviksgatan 2	593 42	VÄSTERVIK	
Växjö	Lennart Salomonsson	0474-330 38	Eke Solklint	360 42	BRAÅS	vaxjo@flottansman.se

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: **Kjell Jönsson och Lars-Erik Wennersten.**

Göteborg	Lars-Erik Wennersten	031-28 26 26	Askims kyrkväg 39	436 42	ASKIM	lars-erik@wennersten.nu
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA	goteborg@flottansman.se
Halmstad	Kjell Jönsson	035-13 01 44	Norra vägen 21	302 31	HALMSTAD	
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 42	HALMSTAD	
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stinsgatan 2	652 26	KARLSTAD	
Lysekil	Sven-Gösta Svärd	0523-128 06	Hökvägen 34	453 40	LYSEKIL	
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vråenvägen 21	430 10	TVÅÅKER	
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.	
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM	
Föreningslokal:	Flottans Män	0431-149 30.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.	

POSTTIDNING

Vid definitiv eftersändning

återsänds försändelsen till:

FLOTTANS MÄN

Teatergatan 3,

111 48 STOCKHOLM

Hurra! Billigare försäkring.

Du som har motorbåt med utombordare försäkrad hos Atlantica, får sänkt premie. Stödkostnaderna för just den båttypen har nämligen minskat bland våra kunder enligt våra kontinuerliga uppföljningar. Att stölderna minskar beror förstås till stor del på

att du själv är aktsam om båten. Så rätt ska vara rätt tycker vi: Det är du som ska tjäna på detta. Atlanticas ständiga ansträngningar att förbättra service och villkor för dig som båtägare ger alltså resultat hela tiden. Välkommen till Atlantica!

Din båt – vårt gemensamma intresse!

Läs mer på vår hemsida www.atlantica.se

Ring för premieuppgift 0200-27 27 27